

GORENJSKI GLAS

**POSEBNA
IZDAJA**

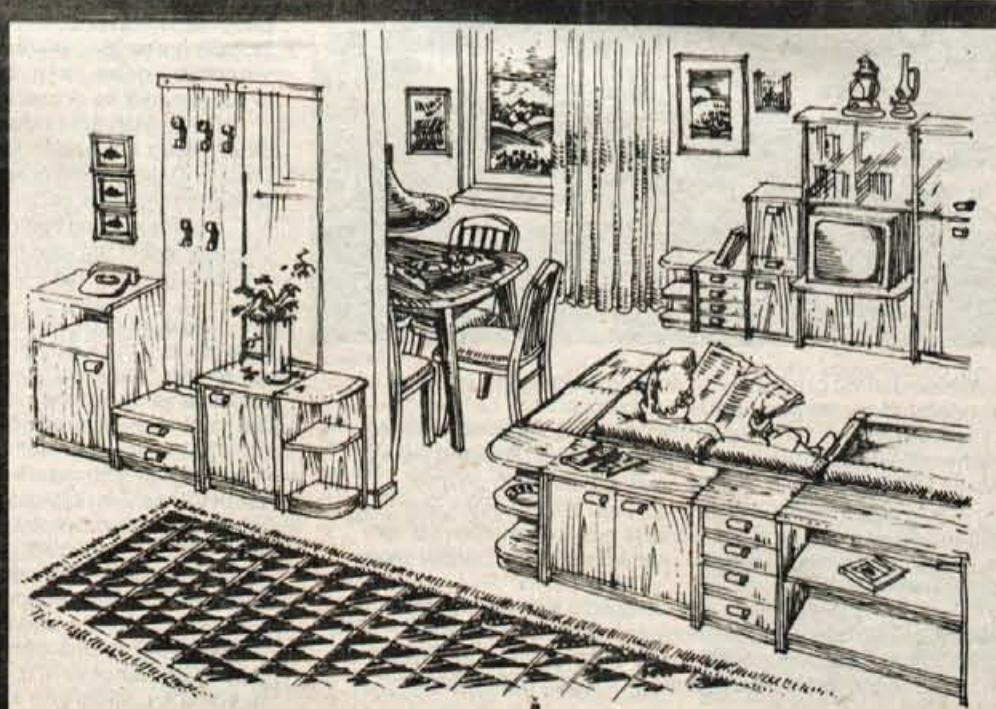
Današnjo, »posebno izdajo« Gorenjskega glasa smo natisnili v več kot 50.000 izvodih in jo namenili vsem gospodinjstvom na Gorenjskem. Zaupamo vodjem pošt in prijaznim pismonošam, da vam jo bodo prinesli. V njej vam ponujamo ščepec poletnega branja in nekaj predlogov, kam se lahko odpravite na izlet. V njej je tudi vrsta propagandnih sporočil, kjer boste prav gotovo našli kaj zase. Objavljamo tudi naročilnico. Izpolnite jo, pošljite v uredništvo in lahko boste izzrebani za lep in zanimiv izlet. Številko smo uredili, napisali in izdelali uredniki, novinarji, propagandisti in drugi sodelavci po zamisli Igorja Pokorna.

Leopoldina Bogataj

alpes
industrija
pohištva

Železniki
telefon:
064/67-121
66-155

Naše sistemsko pohištvo in dopolnilni kosovni program
vam je na voljo v vseh salonih s pohistvom in v naši
maloprodaji v Železnikih.

Obiščite nas lahko vsak dan
od 8. do 19. ure in ob sobotah od 8. do 14. ure.

Vabimo vas k nakupu, ob katerem vam poleg stalnih
ugodnosti nudimo še naslednje:

10% POPUST PRI GOTOVINSKEM PLACILU:
OBROCNO ODPLACEVANJE -
6 OBROKOV BREZOBRESTNO

PRODAJAMO TUDI KUHINJE PROIZVALJALCEV
MARLES IN BREST

Iskra

HITREJE V SVET

DAN ISKRE NA SORIŠKI PLANINI

V imenu kolektiva delovne organizacije Elektromotorji, ki je letos prireditev tradicionalnega srečanja delavcev Iskre, prisrčno vabim vse Iskraše in tudi druge v soboto, 2. julija, na Soriško planino. Ponosni smo, da nam je bila zaupana vloga gostiteljev in potrudili smo se, da bi bil praznik Iskre čim bolj uspešen, prijeten.

Upam, da se boste na Soriški planini dobro počutili in da vas bo poi sem še kdaj zanesla bodisi na smučanje ali planinarjenje.

Na svidenje na Soriški planini!

Direktor Elektromotorjev
Tone Rakovec

Kako pridem na Soriško planino?

Delovna organizacija Iskra Elektromotorji je letos gostiteljica tradicionalnega srečanja Iskrinih delavcev, ki je hkrati najbolj množična prireditev ob dnevu borca v Sloveniji.

Geslo letosnjega »iskriade« je Hitreje v svet.

Srečanje bo v soboto, 2. junija, na Soriški planini. Osrednji del prireditve se bo začel ob 10.30 s pozdravom predsednika poslovodnega organa sozda Iskra Franca Šifkoviča. Slavnostni govorec bo Marko Bulc, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije.

V kulturnem programu bodo sodelovali mešani pevski zbor in recitatorji Iskra iz Železnikov, registri Škofje Loke in harmonikarji iz Železnikov, godba na Pihala Alipes Železniki, folklorna skupina iz Selca ter solist Janez Lotrič.

Pred tem bodo podelili letosnjega nagrade Iskra. Glavno nagrado Iskra za vrhunske dosežke trajnega pomena prejme Fabio Škopac iz Iskra Banke, nagrado Iskra za pomembne dosežke na področju poslovodenja v sozdu Iskra dobi Aleksander Bušen iz Iskre Avtoelektrika, nagrado Iskra za pomembne dosežke na področju inovacijske dejavnosti Marjan Dermota iz Iskre Telematike, nagrada pa prejmejo še Dušan Dolničar iz Iskre Elementi za poslovodenje, Miha Kramar iz Industrie za električna orodja za dosežke pri razvoju samoupravljanja in družbenopolitičnih dejavnosti v sozdu ter Srečko Razpotnik iz Commerca za trženje.

Dopoldanski uradni del srečanja bo trajal do 12.30, nakar se bo začel zabavni del, v katerem bosta zabavala ansambla Obzorje iz Železnikov in Agropop. Vmes bo zaplesala folklora, lovci bodo prikazovali lovski krst, planinci obljubljajo jadranje in padali, zanimivo bo nagradno streljanje in baliniranje, vlečenje vrv, medtem ko se bodo navdušeni planinci lahko polabili na pohod na Lajnar in Možic.

Dan Iskre na Soriški planini bo spremjal odprtje razstave del likovne skupine avli poslovne stavbe Iskre v Ljubljani. V Sorici bo v soboto odprt arheološka, lovска in likovna razstava, odprt bo tudi Groharjev muzej v Sorici in muzej v Železnikih.

Dostop na Soriško planino je možen iz različnih smeri, za vse avtobuse in osebna vozila pa bo povečano parkirišče dovolj veliko. Pričakujejo približno petnajst tisoč delavcev Iskre in drugih.

Za jedajo in pijačo ne bo treba skrbeti. Kdor ne bo imel Iskrinega »paket« (suha klobasa, ržen hlebček, steklenica vina ali soka, torba za žaljivine, lesen krožnik, papirnat priček in plastični kozarec), si bo lahko potešili lakoto z lovskim golažem, ajdovimi žganci s kislim mlekom, pečenim koščunom, siri, ribami na žaru, suhimi kračami in krofi, dražgoškimi kruhki in drugimi dobrotami, ki jih pripravljajo člani društva in organizacij iz Selške doline. Ob tej priložnosti bodo planinci prodajali tudi planinske čevlje iz Ratitovca po nižjih cenah. Lepo vreme je naročeno.

SOŽITJE S KRAJEM

Iskra Elektromotorji je največja tovarna v Železnikih oziroma Selški dolini. Kot druga največja po celotnem prihodku v škofjeloški občini (a ne samo zato!) vsa leta živi v tesnem sožitju s krajem, skrbi za čim lepše, boljše življenje ljudi, med katerimi je tudi veliko njenih nekdajnih, sedanjih in bodočih sodelavcev.

Tako je Iskra skupaj z drugimi podjetji v dolini vseskozi na različne načine, predvsem pa z denarjem, podpirala urejanje komunalnih dejavnosti. Sofinancira je izgradnjo cest, asfaltiranje, s čimer je hribovske kraje, kot so, denimo, Bukovščica, Davča, Prtovč, Kališe in drugi, približala dolini. Denar je prispeval tudi za šole, za telefonsko omrežje po dolini, za gradnjo nove pošte, za plavalni bazen in številne druge objekte.

V tovarni se jim nikdar ni zdelo škoda denarja za podporo prizadevanjem ljudi na kulturnem in športnem področju. Iskra Elektromotorji je prevzela pokroviteljstvo nad športnim društvom Železniki, ki vključuje alpsko smučanje in sankanje, ob vsaki večji akciji je pomaga strelcem, balinarem, planincem.

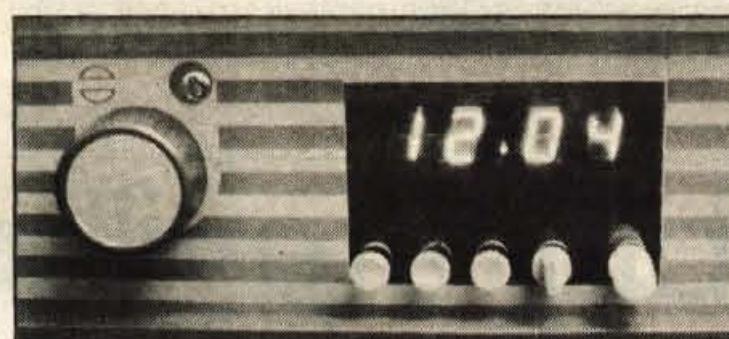
Na kulturnem področju je tovarna pomemben mentor, saj krije stroške za delo pevskega zabora Iskra, literarno — recitacijske skupine, fotografske sekcijske in likovne skupine. Vanje se ne vključujejo zgolj delavci Iskre, ampak so odprta vrata komurkoli, ki želi vstopiti.

Radošno roko ima tovarna za svoje delavce, za katere skrbi, da bi se čim bolje počutili na delu in na dopustu. V zadnjih dveh letih je napravila zelo velik skok pri reševanju stanovanjskih zagat zaposlenih, ki je vsem graditeljem, ki so tudi sami varčevali, pomagala s posojili. Novi gospodarski ukrepi so precej zavrlj graditeljsko ihot med delavci, ki se boje prevzemati draga posojila, skrčila pa se je tudi tovarniška vreča. Kljub temu letos na Trnju gradijo nov stanovanjski blok, v katerem bo Iskra odkupila pet stanovanj. Prizadevajo si tudi pospešiti individualno gradnjo Dašnjica 2/2.

Veliko denarja daje Iskra za regresiranje prevozov svojih delavcev. V Železnikih se vozijo ljudje iz Škofje Loke in z vseh okoliških hribov. V vse kraje so organizirani prevozi. Pomemben del družbenega standarda je tudi regresiranje letovanja. V zadnjih dveh letih so v Iskri bistveno povečali počitniške zmogljivosti. Od prejšnjih petih prikolic in nekaj postelj v Portorožu in Strunjani imajo zdaj svoj dom v Velem Lošnju s 30 ležišči, tri apartmaje v Barbarigi pri Pulju, kupili so nove prikolice, kontejner v Moravških toplicah, nekaj novih postelj prek počitniškega društva Škofja Loka.

Enako zavzeto kot doslej si bodo Iskraši še naprej prizadevali za vsestranski razvoj svoje zelené doline. Da bo res ostala zelena, čim bolj naravna, zdrava, jih čaka vrsta nalog na ekološkem področju. Med njimi najprej načrtujejo povečanje zmogljivosti toplarne v Alplesu in gradnjo toplovela v vsa strnjena naselja.

NOVOSTI ZA VSAKO GOSPODINJSTVO

Letos so se v Elektromotorjih v Železnikih odločno lotili zamenjave nekaterih starih izdelkov z novimi, sodobnejšimi. Tako so družino sesalnikov za prah obogatili s tremi novimi sesalniki, in sicer 6008 turbo, sesalnikom confort in ročnim sesalnikom 3002. Med njimi predstavlja sesalnik 6008 turbo vrhunski dosežek v tehnologiji proizvodnje sesalnikov, hkrati pa ima trenutno najboljši pribor, kar jih obstaja na evropskem trgu. Posebnost pribora je sesalna šoba z rotirajočim krtalom. Sesalnik je nastal v kooperaciji s firmo AEG in ga je mogoče kupiti samo v Zahodni Nemčiji in pri nas. Isto velja za ostali dve novosti iz družine sesalnikov.

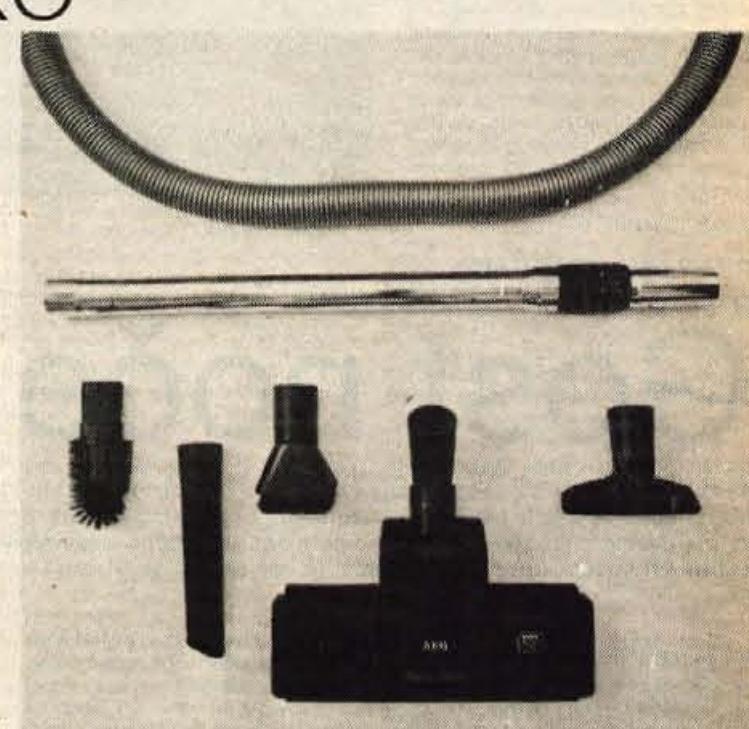
Druga večja novost, ki bo razveselila gospodinje, je bio sušilnik, aparat za sušenje sadja, zelenjave, gob, začimb, zdravilnih zelišč in drugih priedelkov narave. Zmogljivost aparata je 2,4 kilogramov sadja naenkrat. Zivila, osušena v njem, ne izgube vitaminov, mineralov in hranilnih snovi tudi po več letih.

Shranjena so brez konzervansa, torej povsem naravna, v omari pa zavzamejo manj prostora od klasično konzerviranih.

Na trg prihaja pasterizator. Namenjen je za pasteriziranje sadja in zelenjave na naravn način, prav tako pa v njem lahko pripravimo toplice napitke, juhe, omake, blanširamo povrtnine. Aparat ima časovni regulator in termostat, hkrati pa v njem lahko pasteriziramo petnajst litrskih kozarcev ali deset litrskih steklenic.

Na prelomu iz starega v novo leto je prišel na trg nov model električnega kaloriferja, v katerem so tudi že novi tipi štedilnikov corona, ki so boli funkcionalni od prejšnjih. Dodatna prednost je ventilatorska pečica, seveda pa so ohranili značilnost Iskrinih štedilnikov, to je ploščo iz nerjaveče pločevine, ki predstavlja vrhunc industrijske proizvodnje štedilnikov.

V Iskri Elektromotorji pripravljajo še dve zanimivi novosti. Do konca leta bodo skušali uvesti v proizvodnjo kavni mliniček, ki bo miel po principu nekdajnih ročnih mliničkov. Ponovno obujajo tudi zar pličevje, ki bo plod sodelovanja s češkoslova-

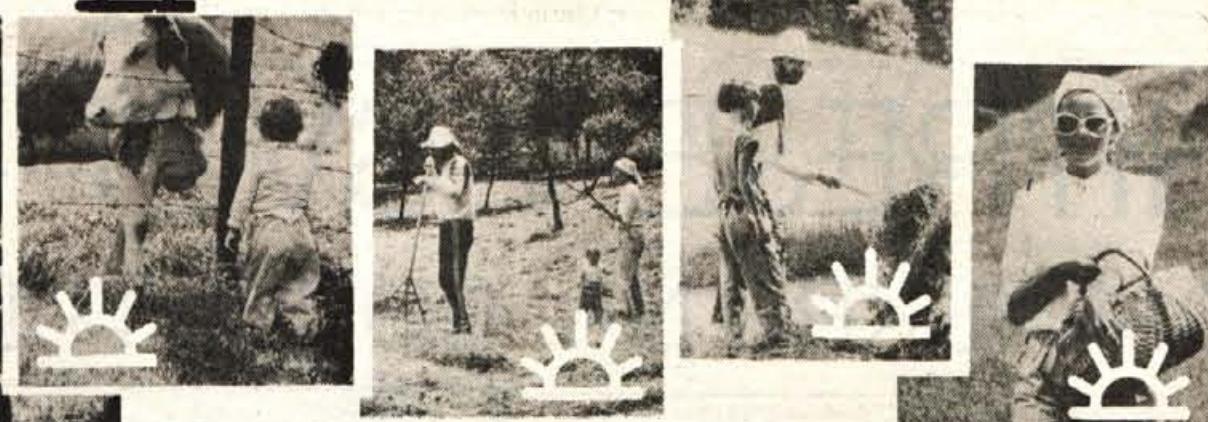

ško firmo EPH. Pripravljajo se še na proizvodnjo pomivalnega stroja, štedilnika s steklokeramično ploščo in mikrovalovne pečice, če omenimo le nekatere načrte iz obširnega snovanja izdelkov za opremo gospodinjstev.

Elektromotorji iz Železnikov so dalo med tovarne, ki ne dajo veliko za lastno propagando, saj so prepričani, da najdlje seže glas zadovoljnih kupcev njihovih izdelkov. Morda prav zato veliko ljudi ne ve, da sta pri tovarni v Železnikih in v Retečah industrijski prodajalni, kjer je mogoče kupiti vse gospodinjske aparate iz proizvodnjega programa ter vse rezerve dele za njihovo uporabo.

Elektromotorji iz Železnikov so dalo med tovarne, ki ne dajo veliko za lastno propagando, saj so prepričani, da najdlje seže glas zadovoljnih kupcev njihovih izdelkov. Morda prav zato veliko ljudi ne ve, da sta pri tovarni v Železnikih in v Retečah industrijski prodajalni, kjer je mogoče kupiti vse gospodinjske aparate iz proizvodnjega programa ter vse rezerve dele za njihovo uporabo.

ČE DAJE KMETIJSTVO SKROMEN DOHODEK, POSTANE TURIZEM GLAVNA DEJAVNOST

Pri Žerovcu na Bledu...

Knjiga vtisov je polna pohval

Bled, 23. junija — Pri Žerovcu na Mlinski cesti 15 na Bledu je majhna kmetija — z vsega 3,5 hektara obdelovalne zemlje in pod drugim hektarom gozda. »Samozemljo se ne bi mogli preživljati, dohodek je preskromen, pa vendarle: petindvajset let smo vlagali v hlev in v stroje in nikdar niti pomisili nismo, da bi zemljo prodali ali da bi jo nehal obdelovati,« je dejala Tončka Žerovc, ki je osemnajst let prodajala v Špeceriji spominke in bljih brčas še danes, če ne bi bolj po naključju kot načrtno uredili hiše za turizem na kmetiji.

Ko so obnavljali, nadzidavali in prizidavali staro hišo, se je izkazalo, da bo prevelika za domače potrebe in da bi bilo dobro, če bi začeli oddajati sobe turistom. Tončka, ki je trgovka po »duši in srcu«, je ostala doma in pod podporo moža, ki je po poklicu mizar, sicer pa zaposlen v LIP-u, in otrok prevzela skrb za goste. Čeprav je v turizmu že sedmo leto, še vedno ni povsem pozabila na svoje prejšnje delo, na prodajo spominkov, na stik z ljudmi in tudi ne na neprijeten dogodek, ko je stekla za tatičem, ki ji je v trgovini izmaksnil denar.

»Vsak začetek je težak, tudi v turizmu,« priznava zdaj že precej izkušenejša gospodarica, ki med pogovorom kar nekajkrat pouzdi, da je veliko tega, kar je videti v hiši in na njej, delo njenega moža, ki ima z oblikovanjem lesa še posebno veselje. In v hiši, na njej in okrog nje je res kaj videti. Čeprav so jo temeljito obnovili in preuredili, so ji ohranili kmečki značaj — lesene balkone, stara vhodna vrata z obokom, na katerem je letnica 1859, značilno gorenjsko streho... Okolica je lepo urejena, dvorišče je asfaltirano, okrog gospodarskega poslopja dobro pospravljeno, vsepovsod pa polno cvetja in zelenja. Notranji prostori so opredeljeni okusno, domala na vsakem koraku je mogoče videti les, nekaj posebnega pa je klet s staro kmečko pečjo, skrinijo in z veliko masivno mizo, za katero gostje radi posedajo do zgodnjih jutranjih ur.

Pri Žerovcu imajo 23 ležišč, gostom strežejo le zajtrk, ki pa je, kot pravi Tončka, dovolj obilen, da zdržijo ob skromni malici vse do večerje, ki jo poščejo na Bledu, na poti po Gorenjskem ali kje drugje. »Gostom bi se splačalo ponuditi tudi večerjo (polpenzion), vendar sama vsega ne zmorem,« pravi. »Sicer si pa ne znam razložiti, kakšna je letos v tujini propaganda o jugoslovanskem turizmu. Tuji turisti, med katerimi je veliko prehodnih gostov, prinesejo domala vse s sabo — od kave, piva in celo do vrst kruha, ki ostanejo daje časa sveže. Nemci mi pravijo, da so nekatere živila pri njih zdaj že cenejša kot pri nas in da je mogoče slišati tudi takšne vesti, da v naših trgovinah že

marsičesa manjka.« Kmetija in delo na kmetiji sta zlasti za goste iz mestnega okolja (in pri Žerovcu preladujejo) zelo zanimiva. Tončka se spominja turistov, ki so vstali ob štirih zjutraj, da so lahko šli z možem in sinom pobirati seno iz kozolca. Otroci si vsakič radovedno ogledujejo stroje in komaj čakajo, da na dvorišču zaročata traktor. Starejše turistke rade pletejo v senči ali v gozdčku za hišo, mladje igra namizni tenis, mèce pikado v tarčo — in podobno.

Ko povprašamo, kakšno (jutranjno) hrano imajo najraje gostje, zvemo, da zlasti Nemci ne gredo posebno v tek ajdovi žganci (kar je v nasprotju z našo splošno predstavo o pomenu narodnih jedi za

turizem) in da imajo radi skuto in smetano, še zlasti tisto, ki je posneto z domačega mleka. Italijani si radi sladkajo dopust s tortami in pecivom, bolj kot črn jim ugaja bel kruh in podobno. Tončka včasih speče kruh tudi doma, ob nedeljah pa gostom postreže z zajtrkom, ki je primeren »gospodovemu dnevu.« Ponavadi je poleg vsega še potica...

Ko so pri Žerovcu pred nedavnim prestevali, iz katerih držav sveta so že gostili turiste, so ugotovili, da iz petintridesetih. Je potem splet še nenavadno, da se Tončka sporazumeva z gosti v štirih jezikih — v angleščini, nemščini, italijanščini in holandsčini. Angleščine se je učila še v šoli, nekaj znanja pa ji je ostalo tudi še iz časov, ko je na Bledu prodajala spominke.

Za konec smo pogledali še v knjigo vtisov. Same pohvale in spodbudne besede. Italijanski turisti so, na primer, zapisali, da bodo Žerovčeve kmetije priporočili še

drugim, sicer pa so gostom svetovali, naj gredo na večerjo v Okarino ali v Konobo. Angležinja je prevzelo cvetje. »Tako čudovitih rož še nisem videla,« je zapisala. Holandski par je bil redkobeseden: »Pri Žerovcu je predvsem domače.« Francoska sta hvalla predvsem hrano: »Zajtrk je takšen kot za ohjet.« In še bi lahko naštevali.

Pri Lukancu na Selu...

Gost noče biti številka

Selo, 23. junija — Danica in Marjan Lukanc s Sela pri Bledu sta za kmečki turizem navdušila inž. Majda Loncnarjeva iz blejskega gozdnega gospodarstva in inž. Korbar. Pred trinajstimi leti sta začela z dvema sobama, zdaj pa jih imata šest s skupno osemnajstimi ležišči. Pavovčeva kmetija, kot se pri Lukancu pravi po domače, je ena redkih na Gorenjskem, kjer gostom nudijo polpenz-

»Po trideset jih je včasih na večerji. Pridajo tudi z ostalih kmetij, ki se ukvarjajo s kmečkim turizmom, ali od drugod,« pravi Danica in poudarja, da se ji včasih delovni dan razpotegne na dvajset ur, vse do jutra, ko pa na kmetij ni časa za spanec, temveč je treba iti v hlev. »Gostje namreč nočejo biti številke, kot so, denimo, v velikih hotelih, temveč hočejo domačnost, prijaznost, klepet — in če nanese, tudi veselje pozno v noč. Če hočeš, da bodo gostje zadovoljni zapuščali kmetijo in se še kdaj vrnili, potem jim ob enajstih zvečer ni mogoče potegniti prtot z mize in jim reči: zapiramo.«

Pri Pavovcu je srednje velika kmetija: redijo petnajst glav goveda, štiri plemenske svinje, merjasa... Oddajo mleko (80 do 100 litrov na dan), veliko pa ga porabijo doma, za družino in za goste. »Živina ne daje zasluga. Tudi s turizmom se ne da obogatiti, daje pa

toliko zasluga, da nam ni treba jammati... Z zasedenostjo ležišč se ne moremo pritoževati, gostje dokaj radi zahajajo k nam. Če se prav spomnim, letos še dva dni nismo bili sami, brez gostov. Za veliko noč se jih je zvrstilo 27, bili so tudi pozimi, zdaj jih imamo osem, od 1. julija pa do 6. septembra pa smo polno zasedeni. Prevladujejo tuji — Nemci, Italijani, Švedi in Holinci, precej pa je tudi Jugoslovov, predvsem zdravnikov in drugih izobražencev iz Beograda, Zagreba... Nekateri med njimi pridejo tudi šestkrat na leto.«

Značilnost Pavovčevega kmečkega turizma je domača hrana. Na leto zakoljeno po osem prašičev. Marjan, ki je delal v klavnicu in se je sam naučil mesarske dela, naredi klobase, salame, zaseko, pršut... »Brez mesa ni jedilnika,« pravi Danica. »Če bi gostom stregli le ajdovo žganje in štrukle, jih ne bi obdržali.« Povejmo, da je jedilnik pe-

povedoval po dogodu in nato vesrečen naložil »novorojenca« v prtljažnik avtomobile in ga odpeljal s travnika domov v hlev.

Gostje tudi radi pogledajo, kako v vasi vsako jutro odzenejo 50 do 60 krav na skupni pašnik. Ko se oglasi rog, skočijo pokonci in hočejo videti, kaj se dogaja na vasi. Ob pol šestih popoldne, ko se živali vrača v hlev k molži, se vse

skupaj še enkrat ponovi. Sicer pa gostje veliko pešačijo naokrog, hodijo na izlete v Kranjsko goro, Trento, Bohinj, se kopajo v Blejskem jezeru, nabirajo gobe, obiskujejo blejske turistične priedelitve in podobno.

Ko za konec povprašamo Danico še po načrtih, zverno tole: najprej bi radi zgradili nov hlev za prosto režo živine, potem bi se lotili še no-

vega in prostornejšega »penziona«, predvsem pa si želijo, da bi gostje še naprej radi prihajali k njim in tako kot doslej tudi zadovoljni odhajali, kajti gost, ki je zadovoljen s hrano, čistočo, redom, domačnostjo, urejenostjo prostorov (in s tem), je najboljša reklama za kmečki turizem — tudi za Pavovcev.

C. Zaplotnik

Pri Mariji Pomagaj na Brezjah

ROMARJI SO ROMALI

Takrat, ko sem bila še otrok in me je mama vodila s seboj na romanje, da bi molili za vrnitev očeta iz taborišča, se mi je brezjanska cerkev zdele gromozanska, široka, visoka. Oltarjev, križevega pota, prelepih okenskih stekel, okraskov okrog Marije, se ne spominjam. Saj jih niti prav videla nisem, kajti, vedno, kadar sva prišla gor, je bila strahotna gneča in majhna, kot sem bila, sem se izgubila med ženskimi krili, cekri in dežniklji. Od povsod je kaj bodilo. Spominjam se le hladnih zliznih kamnov za Marijinim oltarjem, brez številka slik in podob in zahval in mojih belih žab, ki niso mogle ostati povsem bele. In kadar mi kdo omeni Brezje, se spomnim mojega bega iz cerkve. Zadušiti me je hotelo tam spodaj med krili in suknjami. Ven sem hotela, ven, v gostilno. Drla sem se in mami ni preostalo drugega, kot da me trdo držeč za roko vleče ven. Nisem hotela motiti njene globoke molitve, goreče prošnje za očeta, toda to je bilo močnejše od mene. Skušala me je presiciti, pa me je peljala na stranska vrata. Še danes se spomnim možaka, ki je stal tam, s hrbotom obrnjen proti vratom. Nekje do koraka sem mu segala. A isti trenutek, ko sem sprevredela, da sem spet v cerkvi, med črno množico, sem zatulila na ves glas: »Ne sem, tu molijo!« in sem se ji iztrgalia in udria naravnost v gostilno. Ko me je mama dohitela, sem se držala za rob šanca, da sem imela kar bele členke...

Edino tege se spominjam z Brezjami, pa beračev in slepcen in bergel in odprtih ran in skrivenčenih nog in rok, ki so se stegovali proti nam. V nekakšnem klancu se jih spominjam. Je bilo to na vrhu stopnic na robu brezjanskega klanca? Morda mešam tudi Mohorjev klanec v Kraju, kjer jih je bilo prav tako polno, posebno na semanji dne. Potem jih haenkrat ni bilo. Le Katarinski Lojzek, ki se je tako krčevito smejal, če mu je kdo »žemljico« pokazal in oni, ki je bil brez obeh nog in je hodil v velikanskih kovanih čevljih in za dinar metal klobuk v zrak tako spretno, da smo otroci kar za njim hodili.

Imam pa na Brezje tudi bolj veselje spominje. Ne na same Brezje, pač pa na dekleta in fante iz Volake, Čabrač, Suše, ki so se kar čež hribe odpravili peš na Brezje. To je bila priprav, pričakovani, kajti to je bila ena redkih priložnosti, da so šli fantje in dekleta na pot skupaj. Že res, da je vedno šel zraven kdo od starejših, da so bili vendar »pamečni«. Vsa vas je potem čakala, da bodo tretji dan fantje zaukali na robu Čabrač in bodo dekleta povedala, kako je bilo. To je bil dogodek leta. In dobro se spominjam, da je bilo potem med dekleti kup šepeta in hihitanja in pomembnih pogledov. Bili so tudi na Bledu, se peljali s čolni po jezeru, šli pozvoniti k Mariji na otok, da bi se uresnicile najbolj skrite želje...

NAJPREJ JE BIL SV. VID

Kdaj se je pravzaprav začelo romanje k Mariji Pomagaj na Brezjah? Valvazor še nič ne piše o Brezjah, pač pa o »romanju k Mariji na Jezeru, na lepem otoku, ali precej vzvišenem in z drevjem ljubko poraselom griču sredi jezera. Zgoraj na ravnicu, ki moreš do nje z dveh strani po čednih stopnicah stoji cerkev Materje božje, ki jo obiskuje veliko ljudi in skoraj vsak dan romari. Znamenita je zaradi mnogih čudežev.« Tudi o puščanku Adolfu Mihu Weidmannu pripoveduje, ki je tu živel v majhnih hišicah, »v raznih svetih časih pa ponoči marsikatero nadnaravno reč videl.«

Brezjanski klanec se je zdaj umiril. Z novo cesto tu ni več toliko avtomobilov in avtobusov redki so tudi romarji, ki še pridejo do Otoča ali Podnarta ali Globokega z vlakom in peš do Brezj.

drug drugač», pravijo pristni viri. Pri tretji zasedbi od maja 1809 do oktobra 1813 so zahtevali visoke dajatve. Našim ljudem je bilo vse huje in nič čudnega, da so se v svoji revi zatekali k Mariji Pomagaj. Ni bilo čudežev, nekako spontano so si za svojo pomočnico izbrali prav Marijo Pomagaj na Brezjah. Romanja so bila ob vseh hudi letih večno močnejša.

Od 1814. leta pa ima slika Marije Pomagaj na Brezjah današnjo podobo. Ljudsko izročilo pravi, da je bilo za časa Francozov mlademu slikarju Leopoldu Layerju iz Kranja že tako hudo, da je hotel skočiti čez kokški most. Na mostu pa ga je srečal sam zlodej v podobi bogatega moža in mu namignil, naj izkoristi svojo umetnost za ponarejanje francoskega papirnatega denarja. A ni imel niti enega bankovca. V eni od kranjskih gostil je na javorovo mizo narisal oštirja in njegovo lepo hčer. Krčmar mu je platal z bankovcem in takoj je Leopold prišel do vzorca. Vse leto sta z bratom spremeno ponarejala novce, čež leto, na semanji dan, pa so ju, ko sta bankovce menjavala v kovance,

jetiko umirajoči brat Valentin in ječi tako vroče naročal, naj ne pozabi zaobljube. Mošenjski gospod Urban je Layerjevo podobo Marije z detetom blagoslovil, Leopold pa je do Marijinega godu poslikal vso kapelico: žal se poslikava ni ohranila, se pa je ohranila podoba Marije.

ROMANJE NA BREZJE JE BIL POSEBEN PRAZNIK

Glas o lepi in dobrini Mariji Pomagaj z Brezj je šla daleč naokrog, od ust do ust, od vernika do vernika. Romanja so se začela. Leta 1863, pravijo, da so se tam začele dogajati izredne reči, neka ozdravljenja. Tistega leta so se menda tam ozdravile tri neozdravljivo bolne osebe. Zdaj je bilo romarjev še več, cerkev je bila že zdavnaj premajhna. 1889. leta so bili narejeni načrti za novo, večjo cerkev, 9. oktobra istega leta so z veliko slovesnostjo položili temeljni kamen za novo cerkev, 7. oktobra 1900, na rožnovensko nedeljo, pa je bila

Zidovi Marijine kapelice pričajo o številnih ljudskih tegobah in nesrečah, ob katerih so se obračali na Marijo Pomagaj.

so si postali kar na svojih vozovih. Cerkev je bila odprta vso noč. Tu so spali po klopeh, po leseni pričnah, ki so jih vrgli pa kamnitim tlaku. Prihajali pa so z vseh strani.

V Srakovljah so mi pravili, da so ob šmarnih ljudje hodili skozi vas in skozi Udin boršt ponoči, z bakljami, zraven pa peli in molili. Ustavljalili so se pri vsaki kapelici, zmollili vsaj ocenaš. Premožnejši Poljanci so prihajali z vozovi do Šefrta, tu pri Otet pustili konje in voz, potem pa jih je Ote peljal na vlak na Trato, od tu pa so se peljali do Globokega, od koder so šli peš do Brezji.

Romarji so se vracali največ z vlakom iz Otoča. Tu so, dokler še ni bilo postaje, kar v gostilni pri Cibinglu, skozi malo kence prodajali karte za vlak. In da so romarji molili in prosili zase in za svoje do zadnjega, so tudi na postaji na kakšnih 15 m visokem stebru postavili kipec Marije. Goreče prošnje in molitve ter pesem je bilo slišati tu pred vsakim odhodom vlaka. Še danes je pri postaji Otoče videti krog, kjer je stal steber, kipek Marije pa je vzdahn nad stranskimi vrati brezjanske cerkve.

PEŠ IN PO KOLENIH

»Tudi po dvatisoči ljudi je bilo naenkrat na vlaku,« se spominja Frančka Fabjančič, gostilničarka pri Cibinglu v Otočah. Po več takih vlakov je prišlo na šmarne dni s Štajerske, Dolenske. Na Brezjah so se maše začele že zjutraj ob petih; ob enajstih je bila zadnja, popoldne pa se je začelo znova.

Skrumnih romarjev je bilo največ. Vse so imeli s seboj, le kakšno juho so si privoščili. Raje so več za cerkev dali, čeprav jim je hudo manjkal. Tudi peš so hodili po cestah. Tukrat, ko še ni bilo avtomobilov, se je dalo. Na mostu čez Savo

na Posavcu so takrat še mostnino pobirali. Po pol dinarja je bilo za človeka, za konja in voz pa več.«

Tudi to sem slišala od ljudi okrog Brezj, da so bili neredki primeri, ko so vse od vlaka pa do Brezij ljudje šli po kolenih. Kdo ve, za kaj so se tako hudo zaobljubili. Se pa dogaja, da še danes pridejo peš na Brezje, tudi od daleč, celo s Štajerske. Se vedno prinašajo zahvale. Kdo ve kolikorat so franciškani že morali sneti podobe, ker ni bilo več prostora. Koliko kit so si dekleta odrezala, koliko bergel so tu pustili, koliko rožnih vencov. Vzidane zahvale imajo stalno mesto. Koliko globokih zahval najdemo na zidovih za Marijinim oltarjem: za pridobljeno milost, za zdravje, za srečno prestano operacijo, za uslušano prošnjo v hudi bolezni, za čudežno ozdravljenje hčerke Slavice, za telesno in duševno ozdravljenje, za čudežno rešitev šoferja in sopotnika v hudi prometni nesreči na ozemlju ČSSR, za dobljeno zdravje na očeh, za srečno vrnitev iz vojne, iz taborišča, za rešitev iz ječe, za zdravega in normalno rojenega otroka, za ozdravljenje srčnih napadov... Koliko verzov, koliko preprosto naslikanih slik, koliko srčnih prošenj, naj pomaga še naprej...

Cibinglnova gostilna v Otočah praznuje letos sto let. Skozi njeno malo okence so v časih, ko tu še ni bilo železniške postaje, prodajali romarjem vozne karte.

prijeli biriči. Oba so vrgli v ječo. Leopold se je zaobljubil, da bo, če pride ven, poslikal Marijino kapelico na Brezjah. V sanjah se mu je

odprta z vsemi svečanostmi. Posvetil jo je tedanjki goriški nadškof kardinal Missia. Istočasno so zidali še samostan za franciškane, ki naj bi skrbeli za cerkev: končan je bil že leta 1898. Od takrat je brezjanska cerkev samostojna, ne več podružnica Mošenja.

Romanje na Brezje je bil vedno praznik. Ob Velikem in Malem šmarunu je bila prava gneča lojtrskih vozov in zapravljevčkov pri vseh obcestnih gostilnah. Ljudje so začeli hoditi, ko so imeli žito požeto, seno posušeno. Najprej je bilo treba podletati doma, potem je bil čas za romanje. To je bil hišni praznik, kajti to je bil tudi edini dan, da se je tudi hišna gospodinja odtrala od doma. Dobrot so napekle za seboj. So se pa takrat izkazali gospodarji: najlepši »gšir« je moral takrat imeti konj, ves je moral biti oštrgan in niso bili redki vozovi, ki so bili okrancljani z zelenjem, z bršljanovimi ali venci iz smrečja. Takole odhod od doma so izkoristili tudi za nakupe. Medtem ko so se konji odpocivali pri Jelenu ali na Beksnu, ali pa jih je kovač pod mestom pribijal nove podkve, so ženske pohitile po trgovinah. Za zimo so takrat že nakupovali.

CERKEV JE BILA ODPRTA VSO NOČ

Kakšnega tujškega turizma pred prvo vojno pa tudi med vojnami še ni bilo, tudi prenočiti ne. Romarji so navadno spali po skedenjih ali pa

NE LE ROMANJE, TUDI TURIZEM

Ko danes sedimo v klopi brezjanske cerkve, se mi zdi tako silno majhna. Med tednom je, nobenega praznika. Cerkev je prazna, le dva električarja si dasta opraviti z napeljavo luči ali ozvočenja na prva dva stebra pred oltarjem. Tri starejše gospe so se usedle na drugo stran, mlado dekle in jeansu se je ustavilo pred Marijinim oltarjem. Franciškan v ravi kuti je pravkar spovedal sivo-lasega moškega in ta zdaj išče miren kotiček, da opravi vsaj del pokore... Tiko, mirno je, nekje od zunaj se sliši rotiranje traktorja. Ljudje na Brezjah imajo svoj vsakdan...

Pred gostilno Dobrča so stoli prislonjeni k mizam, rolete na malih prodajalnah so spuščene. Nikakršnega pravega utripa Brezij ne morem zajeti v objektiv, nobenih polnih avtobusov, zasedenih miz, spominkarjev.

»V nedeljo pride te, gospa, pa bo polno,« mi pravi gospodinja pri Turku na Crnivcu. Bo, takrat se bo trije ljudi tako pri Finžarju na Brezjah, kot pri Miakarju na Crnivcu, pa na Posavcu in v Podbrezjah. Danes Brezje niso več le romanje, temveč tudi turizem, saj ga skoraj ni, ki bi potem ne šel še na Bled. Turistično društvo Brezje je med najmočnejšimi na Gorenjskem. Marsikdo si privošči tudi tujško sobo, ki jih je na Brezjah in okrog kar precej zraslo. Ne le zaradi Brezij, zaradi Gorenjske same, ki je tako nebeško lepo, pa si jo zamisliti ob kateremkoli letnem času hočeš.

D. Dolenc

Na angelsko nedeljo, 1. septembra 1907, je škof Jeglič okronal Marijo in dete na Layerjevi podobi z zlatima kronicama. Danes nosita kopiji, originala pa sta na varnem. Med vojno je bila slika dve leti skrita na Trsatu, maja 1943 pa so jo prenesli v ljubljansko stolnico. 15. junija 1947 pa so jo spet postavili v njen oltar na Brezjah. Okrasje okrog podobe pa je bilo že nekajkrat prenovljeno.

li strah, izgube, premožnejši so pred njimi zbežali. Ko so leta 1805 spet prišli, so ostali dije, »gospodarili, prešerivo in oblastno, v grabežljivosti in lakomnosti so prekašali

MERKUR KRANJ

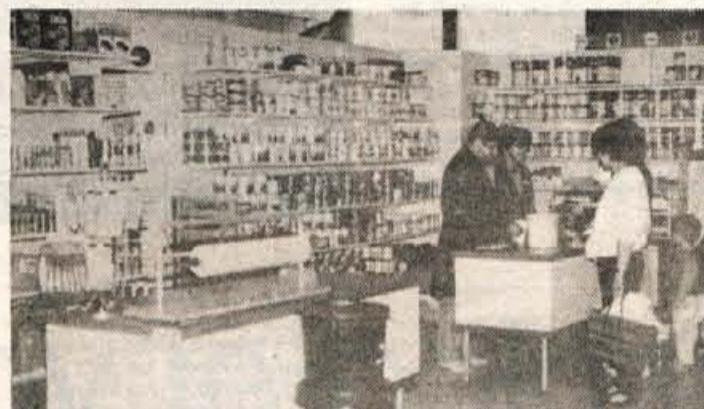
VEDNO PRAVI LJUDJE NA PRAVEM MESTU

Merkur Kranj s pravimi ljudmi na pravem mestu, bogato tradicijo, izkušnjami in znanjem sodi med tiste delovne organizacije, ki jih zaradi raznovrstnosti izdelkov v prodajalnah dobro poznamo. Ce nam zmanjka kaj v kuhinji, kopalnici oziroma stanovanju, ce smo se odločili za adaptacijo ali novogradnjo, ce znamo sami popraviti ali kaj narediti, potem je pravi naslov, na katerega se lahko zanesemo Merkur Kranj s prodajalnami na Gorenjskem in drugih krajih Slovenije.

Triinideset prodajal ima Merkur Kranj in v njih bogato izbiro izdelkov za široko potrošnjo; vse od kuhinjske posode, bele tehnike, gospodinjskih pripomočkov in aparatov, do orodja, okova, gradbenega in drugega materiala. Vedno dobro založene prodajalne, kar je Merkurjeva značilnost in lahko bi rekli tudi posebnost, kadar posameznih izdelkov na trgu primanjkuje, pa še ne morejo zadovoliti in ustreči želji kupcev. Največkrat si pri nakupu želimo tudi svetovanja, saj nismo vedno veči vseh del in opravil, kadar se česa sami ločevamo. Pri nakupih v Merkurjevih prodajalnih nam zaradi tega, ali bomo kupili prav, ni treba biti v zadregi. Vedno nam bodo tudi strokovno svetovali, saj je Merkur že dolgo časa znan, da ima prave ljudi na pravem mestu.

Bojan Vidmar, pomočnik direktorja tozda Prodaja na drobno

Bojan Vidmar, pomočnik direktorja tozda prodaje na drobno nam je med predpustniškim sprejemanjem po Merkurjevih prodajalnah povedal, da, kar zadeva založenost z najrazličnejšimi izdelki in blagom, res niso v zadregi:

»Ceprov smo v prvih petih mesecih letos beležili precejšnje povečanje nakupov in si tudi zelo prizadevali, da smo bili z izdelki, po katerih je bilo največje povpraševanje, dobro založeni, danes prodajalne niso prazne. Poskrbeli smo tudi za prodajo na obroke za vse izdelke, ki jih imamo v prodajalnah in sicer od drobnega potrošnega blaga, gospodinjskih predmetov in apartov do orodja in gradbenega ter instalacijskega materiala. Trenutno oziroma po sprejetih ukrepih sta nakup in obisk v prodajalnah malce upadla, vendar zaradi tega ne namerava-

mo krčiti izbora. Naše prodajalne bodo še naprej založene z izdelki številnih proizvajalcev iz cele države. Ce pa bi se zgodilo, da bi zaradi proizvodnje oziroma proizvajalcev določenih izdelkov začelo primanjkovati, potem se bomo seveda zavzeli, da se to ne bi preveč občutilo v založenosti prodajaln.«

Pregovor pravi, da prijatelja spoznaš v stiski. In Merkur Kranj s svojimi prodajalnami in strokovnimi ljudmi v njih je takšen prijatelj, ki vas tudi takrat, ko boste v zadregi, ne bo pustil na cedilu. Lahko se zgodi, da boste morda nekaj iskali in ne boste našli. V takšnem primeru bodo v Merkurjevih prodajalnah skušali čimprej ustreči vaši želji.

Zato tudi med dopustom velja: Merkur Kranj s svojimi prodajalnami hrani za vas tisto, kar boste ju tri imeli doma!

MERKURJEVE PRODAJALNE

MERKUR KRANJ, Koroška cesta 1 (tel.: 26-461)
GLOBUS KRANJ, Koroška cesta 4 (tel.: 24-151, 28-689)
GRADBINKA KRANJ, Žanova ulica 3 (tel.: 27-594, 23-948)

INSTALATER KRANJ, Gregorčičeva 8
PARTNER KRANJ, Gregorčičeva 8
ŽELEZNINA KRANJ

KAŠMAN ŠKOFJA LOKA, Mestni trg 7 (tel.: 60-863, 60-515)

BARVE LAKI ŠKOFJA LOKA, Mestni trg 28 (tel.: 60-269)

BLAGOVNICA ŠKOFJA LOKA, Mestni trg 7 (tel.: 60-769)

PLEVNA ŠKOFJA LOKA, Stara cesta 23 (tel.: 60-797)
ŽELEZNINA GORENJA VAS, Gorenja vas 49 (tel.: 68-218)

ŽELEZNINA RADOVLJICA, Gorenjska cesta 5 (tel.: 75-670, 75-672)

ELEKTRO MOTO RADOVLJICA, Kranjska cesta 2 (tel.: 75-137, 74-997)

AKUSTIKA RADOVLJICA, Linhartov trg 10 (tel.: 74-077)
BARVE LAKI RADOVLJICA, Gorenjska cesta 1 (tel.: 75-048)

VERIGA LESCE, Šobčeva ulica (tel.: 74-578)

ŽELEZNINA BLEĐ, Prešernova 50 (tel.: 77-359)

KOVINALESCE, Alpska cesta 34 (tel.: 75-995, 75-594)

UNION JESENICE, Titova cesta 22 (tel.: 81-985, 81-945)

UNIVERSAL JESENICE, Sp. Plavž 3 (tel.: 81-484)

KLADIVAR LJUBLJANA, Zaloška cesta 21 (tel.: 447-544)

IDEAL LJUBLJANA, Wolfsova 8 (tel.: 216-320)

PRI KOSI LJUBLJANA, Miklošičeva 15 (tel.: 316-121)

UNIVERZAL LJUBLJANA, Tržaška 53 (tel.: 261-766)

FERRUM LJUBLJANA, Titova 155 (tel.: 341-061, 341-097)

OKOVJE LJUBLJANA, Prusnikova 73 (tel.: 51-248, 51-350)

ŽELEZNINA LJUBLJANA, Tržaška cesta

ŽELEZNINA PIVKA, Snežniška 2 (tel.: 51-294)

GRADBENI MATERIAL PETELINJE (tel.: 51-678)

TEHNIKA LITIJA, Jerebova 16 (tel.: 881-805, 881-815)

GRADBENI MATERIAL LITIJA

KURIKO NAKLO, Cesta na Okroglo 8 (tel.: 47-055, 47-018)

DOM NAKLO, Cesta na Okroglo 8 (tel.: 47-394, 47-393)

agrotehnika - gruda

PE GORENJSKA, Kranj, Dražgoška 2

vam nudi na prodajnih mestih:

Kranj, Dražgoška 2, tel.: 26-681

Škofja Loka, Novi svet 21, tel.: 62-166

Skladišče mehanizacije Naklo, tel.: 47-171

- TRAKTORJE TORPEDO, IMT, BEOGRAD, ZETOR, TOMO VINKOVIČ, BJELOVAR
- VSE PRIKLJUČKE ZA TRAKTORJE, KI SE IZDELUJEJO V JUGOSLAVIJI
- DROBNO KMETIJSKO MEHANIZACIJO IN ORODJE ZA VRTIČKARJE.
- REZERVNE DELE ZA KMETIJSKO MEHANIZACIJO.
- REZERVNE DELE ZA OSEBNE AVTOMOBILE ZASTAVA
- VSE VRSTE GUM, KLINASTA JERMENA, LEŽAJE, AKUMULATORJE, AVTOLAKE, SERVISNO ORODJE.

UGODNA PRODAJA, KREDITNI POGOJI.

INFORMACIJE NA PRODAJNIH MESTIH.

PRED NAKUPI VAM SVETUJEMO

veleblagovnici GLOBUS,
kjer NA ENEM MESTU
NAJDITE VSE
POTREBŠCINE ZA

ŠPORT IN REKREACIJO

in ostalih prodajalnah
KOKRE,
kjer lahko izbirate
VSE OSTALE
POTREBŠCINE

ZA POLETJE

nama
ŠKOFJA LOKA

SE OB PRAZNOVANJU 20 LETNICE
ZAHVALJUJE ZA ZAUPANJE VSEM
POSLOVNIM PARTNERJEM IN
KUPCEM

VELEBLAGOVNICA **nama** ŠKOFJA LOKA

PO PRLEKJI

PRLEŠKA VINSKA CESTA JE DOLGA TOLIKO, KOLIKOR VZDRŽIŠ

Povsod ob Muri so turistična privlačnost vinske ceste, ki so jih znali lepo označiti, popestriti z zasebnimi gostilnami, kmečkim turizmom, kjer vam ponujajo izvrstna bela vina in dobro, prieško hrano. V Prlekiji so doma laški in renski rizling, beli burgundec, dišeči traminec in muškat otonel. Odškod imen špon in zakaj Jeruzalem?

Gričevnata pokrajina na desnem bregu Mure, Prlekija, je znana po odličnih vinih, nizki divjadi, kasaških konjih, termalnih vrelcih, dobrimi hrani - predvsem pa po prijaznih, veselih ljudeh.

Zato ni čudno, da v Prlekijo zaja vedno več ljudi, tako posamično kot v izletniških skupinah, tisti, ki še ali vedno bolj uživajo v neokrnjeni gričevnati pokrajini in ob hrani in dobri kapljici in ki se dobro počutijo v družbi nadvse odprtih, preprostih in ljubezni domačinov.

DO PRLEKIEJE JE TRI URE VOŽNJE

Nam, Gorenjem, ki se večinoma mukoma spravimo od doma - sploh pa neradi v druge predele Slovenije - se zdi Prlekija kar predaleč, a je v resnici presenetljivo blizu. Če na cesti od Kranja, do Kamnika, skozi Tuhijsko dolino do Žalcia in Celja, Ptuja in Ormoža in prometne gneče, ste v Prlekiji v dobreih treh urah ali še manj, če se odrečete postankom ob poti. Predvsem v Tuhijski dolini imajo domača gostilnica ob cesti in vanje vabijo z lepimi reklamnimi napismi.

Od Žalcia do Celja je eno samo ravno polje, zasajeno s hmeljem. Avtocesta proti Mariboru brž pripeče tudi do Ptuja, od tod do Ormoža pa je počutje enako slabko kot na gorenjskih cestnih grbinah in udarnih jama.

Mi smo bili dva dni gostje družine Jožeta in Milene Belak iz Žerjavicev, male prleške vasice, ki se tako kot vse ostale vasi v tej lepi pokrajini razteza po gričkih in dolinah. Hiše so si, vsaj v primerjavi z gorenjskimi, daleč vsaksebi.

minec in muškat otonel. K njihovi kvaliteti veliko prispevajo peščena in lapornata tla, milo podnebje in primerna vlažnost zraka.

Ljudsko izročilo pravi, da se je tod mudil sam Napoleon in ko je poskusil vina sedanje ormoške in ljutomerske kleti, ki v znak odobrenja slasne kapljice nenehno po francosko mrmljal: C'est beau, kar so domačini razumeli kot 'šipo' in vina imenovali špon. Vse do nedavnega je bila vinska cesta tudi tlakovana, danes so položili asfalt.

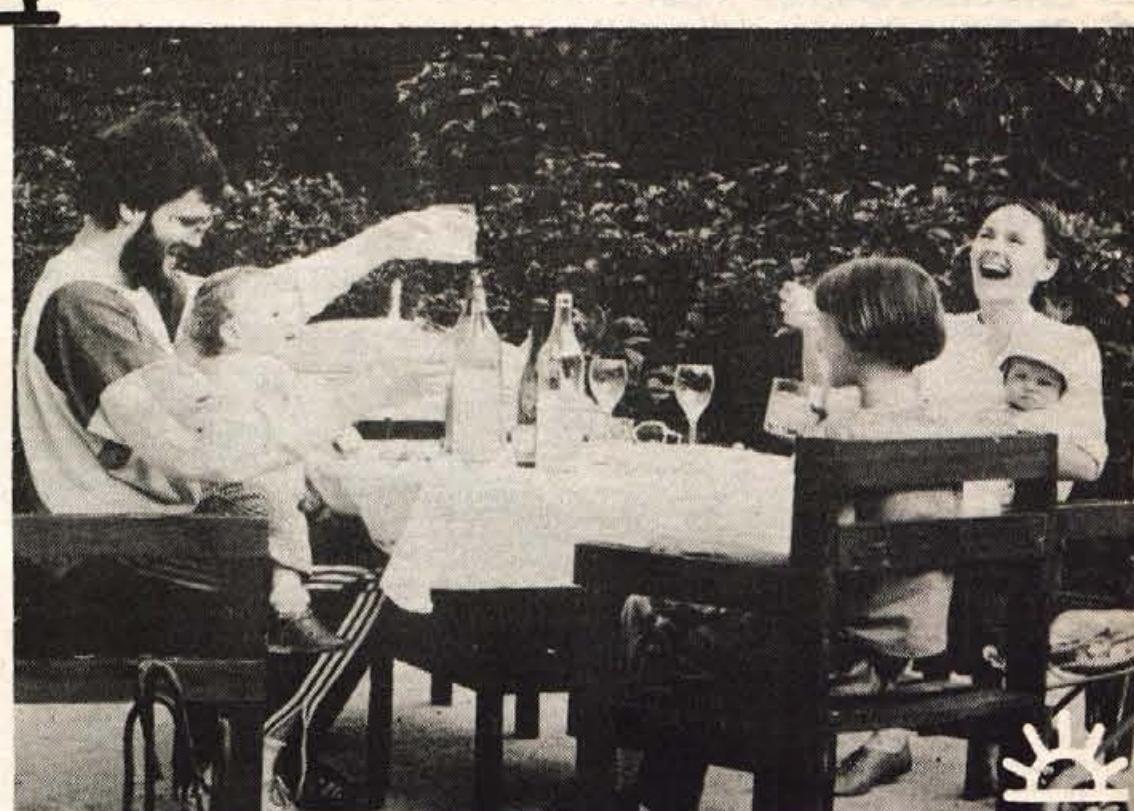
MUŠKAT JE IZ NUNSKE GRABE

V spominu živi tudi legend o nekem vojskovedji, ki je obiskal Prlekijo in na najvišjem vrhu pokrajine, Jeruzalemu, se mu je zdejo tako le-

ČE V »GRABICO« PADEŠ

Pri sodobni taverni ob Svetinjah, kakor se danes pravzaprav imenuje le še farna cerkev, smo se dalj časa pomudili. Gostišče, od vrha do tal opremljeno le z etnografskimi predmeti, ima v najemu Lojze Cedula, gostišče pa je od junta do vetrov polno, saj je znano po okusnih prleških jedeh. Z našima gostiteljema, Jožetom in Mileno, smo se pogovarjali o življenju v teh krajih nekdaj in življenju danes, predvsem pa v obdelovanju goric.

Vinorodnih nasadov, ki bi jih obdelovali še ročno, je vedno manj. Povsod je videti le terase, da so vinogradi dostopni s traktorji, a kljub vsemu nujnega ročnega dela nikoli ne bodo mogli nadomestiti

hudomušni, dovitipni, polni domislic. Če ne poznate njihovega na-

TERMALNO KOPALIŠČE BANOVCI

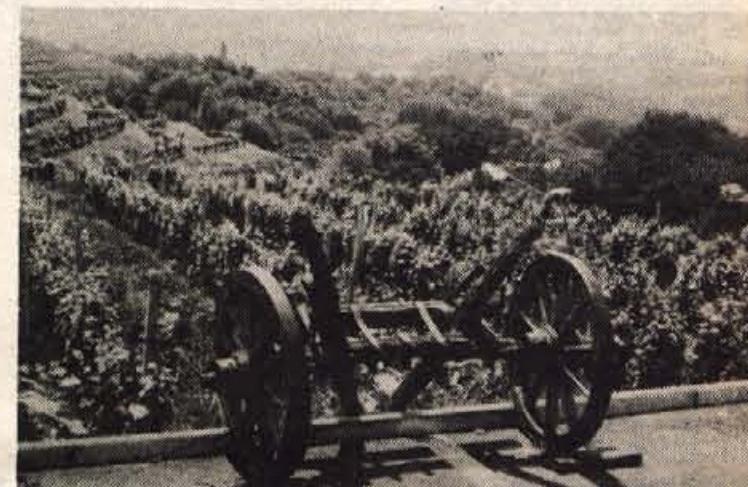
Iz Ljutomerja ni daleč do termalnega kopališča Banovci, ki je nekaj let priljubljen kraj za vse tiste, ki si želijo miru in kopanja v termomineralni vodi, ki ima 36 stopin Celzija. V kampu, ki je odprt od 1. maja do 30. septembra, je ljubitevem platnenih strel na voljo 100 prostorov za šotorje in prikolice. V liličnih hišicah je 30 ležišč.

V Banovcih pripravljajo tudi organizirane izlete. Lahko vas popeljejo na ogled vrgajališča konj kasačev v Verzej na ogled starega mlina na Muri in v Ljutomer na ogled galerije Ante Trstenjaka ali muzeja NOB.

ti, dosledno vse domačije so lepo obnovljene. Staro se vztrajno umika novemu.

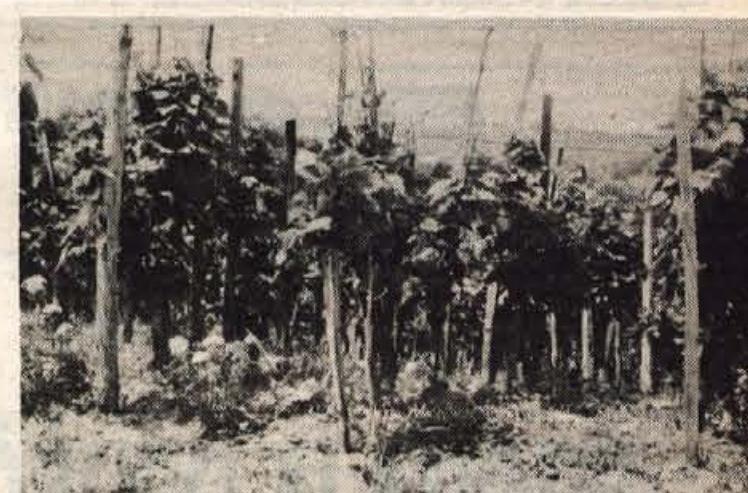
»Pütar, pütar,« odmeva v času trgatve, ko kličejo tistega, ki nosi grozdje iz goric do zbiralnice. Klici so še glasnejši in odmevnješi, če je letina dobra, če ni bilo pozebe ali

vinograd, se je urno zasukala in se vrnila s štefanom belega domačega vina. Poskusili smo ga morali, kot smo morali poskusati bela prleška vina povsod, kjer smo se ustavili. Nitti cvetoči türzem ni vplival na pristno gospodljubje Prlekov, ki bi dali, čeprav sami ne bi imeli...

rečja, boste le težko sledili pogovoru, z značilnimi ūji in narečnimi besedami, kot je prleški »čehok«, fant, poba. Prekipajoče narečne besede pojoče prleške govorice vam postanejo nerazumljive, če se med seboj pogovarjajo domačini.

V času trgatve, če je le letina dobra in se obeta sladko vince, ozivijo gorice, na pomoč pride vse sorodstvo od bližu in daleč. V teh krajih je bila nekdaj silna revščina in viničarji so živelji izključno le do vina, v majhnih, s slamo pokritih hiškah. Najhuje je bilo, pravijo, ker ni bilo vode in so jo morali na ramenih nositi iz doline na hrib, v pütarh, kakor pravijo posodam, ki jih nosijo tudi v času trgatve. Danes tod ni več nobene revščine, čeprav je zasebni vinogradov malo in so večinoma zadružni. Veliko ljudi, mladih, si služi kruh v Ljutomeru ali Murski Soboto.

toče, ki se je v teh krajih najbolj bojijo. Povsod so nameščene rakete za obrambo proti toči in brž ko se oblači, se od daleč zaslišijo streli. Treti izredno škoduje slab vreme, ki je bilo letos junija: toplo in vroče sonce in vsakodnevne nevihte terjajo obilo škropiljenja.

NAJBOLJŠE VINO IZ DOMAČE PREŠE

Trta raste tri leta in tedaj mora zdrav in dober trs dati od štirih do pet litrov vina. Ko se ozreš na nepregledne gorice, potem si pač le težko predstavljaš, koliko vagonov ali hektolitrov vina daje narava Prlekije v ormoško in ljutomersko klet. A tudi da prav čas trgatve je treba imeti »roko«, vedeti, kdaj je grozdje resnično zrelo in vsebuje največ sladkorja. Prej grozdje odtrgaš, slabše je, pozneje se znajde v preši, več sladkorne stopnje mu bodo namernili, višja je od kupna cena. A to še nikakor ni vse: vsak dober vinogradnik ve, da je le od nadaljnje postopkov v kleti odvisna kvaliteta. Če ne znaš pravilno kletariti, je lahko ves trud in znoj zaman.

In tudi postopek v preši ni enostaven: domačini, ki jim pač moramo verjeti, kakšno vino je dobro, še danes pravijo, da je zanesljivo najboljše tisto vino, ki priteče iz stare, domače preše. Trdijo, da je med industrijsko in domačo predelavo kar velika razlika.

Ko smo se vozili po vinski cesti in se povsem po naključju ustavili pred neko hišo, je prihiteva gospodinja. Ko je videla, da nismo domačini, da smo le radovedni popotniki, ki si ogledujemo njen

vinsko cesto smo zapuščali v zadovoljnjem prepirjanju, da smo okusili vse, kar se je dobrega okusi dalo. Prikrajšali vas bomo le za en podatek, namreč, koliko dolga je vinska cesta. A naj vam zadostuje preizkušeno spoznanje, da je prleška vinska cesta z Jeruzalemom in vinskih hramom dolga natančno toliko, kolikor pač vzdržiš...

D. Sedej

REKORD VINSKEGA HRAMA

Ko smo se mudili na Vinskem hramu, smo zvedeli za zanimiv in dovolj ilustrativni podatek: Minulo soboto se je tod ustavil avtobus slovenskih izletnikov, štirideset ženjih moških in večih žensk. Od poledne do zgodnjih jutranjih ur jim je strežno osebje zmosilo na mizo tri sto litrov domačega vina...

Da ne bo pomote: niti ene polne steklenice niso vzeli s seboj in tudi na mizah vina ni prav nič ostalo...

VINA POHVALIL SAM NAPOLEON

Prlekija pač niste obiskali, če se niste sprehodili ali popeljali po zasebni vinski cesti, ki vodi od Železnih dveri na začetku do Svetinj na koncu. Zaradi tujcev, predvsem Avstrijev, ki nenehno prihajajo in tudi domačih gostov, ki se večinoma pripeljejo z avtobusi, je vinska cesta dobro označena - z velikanskim vinskih sodom ob vhodu in izhodu. Vinskih cest ima pokrajina ob Muri dovolj in vsaka slov po svojih znamenitostih in svojih vrhunskih vinih.

Vinsko obliko Jeruzalemu, ki mu domačini v šali pravijo, da je prleški Betlehem, je znana po grozdjih za vina, visoko cenjena tudi po svetu. Zlate medalje redno povsod pobirajo laški in renski rizling, beli burgundec, dišeči tra-

po kot v Jeruzalemu. Odtod naj bi prišlo tudi ime grica, od koder ob jasnih jutrih seže pogled tja do hrvaške meje, ob večernih pa se vidijo luči Čakovca. Vsaj nam se je zdele napelje v vinskem hramu, ob prenovljeni zidanici, odkoder je enkraten razgled po tej mili in pomirjajoči naravi.

Vinski hram je sploh priljubljena izletniška točka, saj gostišče sprejme 220 ljudi, ponujajo pa pristne domače jedi, grozdje in mošt. Tu so posebej potrudili in nam postregli z buteljko muškata otonela, polsladkega vina, primerno ohlajenega na 12 stopinj in izvrstnega po-reka: iz Nunske grabe pri Ljutomeru. Menda je to predele, ki zaradi svoje strmine in nedostopnosti vzbujajo pravo grozo, a že mora ležati na takem območju, kjer so resnično vsi pogoji za imenitno grozdje in vrhunsko vino.

PÜTAR, PÜTAR, KLIČEJO OBIRALCI

»V Prlekijo se pač hodil v času trgatve,« so nam večkrat očitali, kajti še tedaj domačini oživijo, so

ŠTORKLJA - PONOS LJUTOMERA

Sama Prlekija ni znana po goseh in štokljah, ki so značilnost Prekmurja. In zato so bili Ljutomerčani lani še posebno vzradočeni, ko se je na ljutomerskem cerkvem zvoniku naselila družina štokelj.

A žal nesreča ne počiva - samica se je nekega dne zapletla v žice električne napeljave in poginila. Ljutomerčani so organizirali veseljedsko in vse-

mestno reševalno akcijo, ki je trajala več dan, da bi rešili mladička. Sodelovali so vsi, upali so vsi in nazadnje uspešno tudi rešili naraščaj...

Zavarovalna skupnost Triglav
Gorenjska območna skupnost Kranj svetuje

Brezskrben dopust je res pravi dopust

Se odpravljate od doma in vas dlje časa ne bo? Prav je. Le oddahnite si, če ste se tako odločili. Vendar pa kratek nasvet pred odhodom: ne pozabite zapreti pipe, izklipiti električnih aparatov (razen hladilnih skrinj in ořtarja; pa listka nikar ne pustite na vrati, da je ključ pod predpražnikom).

Ce se odpravljate na dopust, potem naj tudi tokrat velja pregovor, da za dežjem vedno posije sonce; in to kar dobesedno, saj je dežje že nekaj časa dovolj. Naj vas pred odhodom spomnimo na nekaj nasvetov, da bo vaš dopust zares brezskrben in res pravi dopust.

Potem ko ste se dogovorili, kdo vam bo med odsotnostjo od časa do časa zali rože, prezračil stanovanje in morda obiskal ter nahrani vašega pernatega ali širinočnega prijatelja, si tuk pred odhodom vzemite čas in zbrano opravite še nekatere opravila. Predvsem ne pozabite preveriti, ali imate zaprite vse vodovodne pipe, da vas ne bi iskali ali da ne bi imeli poplave, ko se boste vrnili. Tudi tiste (pipe) pri pralnih in pomivalnih strojih so lahko nevarne (če so odprte). Zaprite tudi varnostne ventile pri plinskih jeklenkah. Ne bo odveč, če boste iz omrežja izključili tudi televizor, anteno in še kakšen električni aparat. Nikar pa ne izključite kar celotega omrežja iz električne napetosti, tako boste izključili tudi hladilno omarmo in skrinjo. Pravilo je, da morajo biti hladilne omare in skrinje (seveda, če imate v njih pokvarljivo blago) tudi med vašo odsotnostjo vključene v omrežje.

In naj vas nazadnje nikar ne pretomi tista tvegana navada, da boste stanovanje zaklenili, ključ pa »skrili« pod predpražnik ali pa ga celo pozabili zakleniti. Znani so primeri, ko so imeli vložilci med dopustom lahko delo, saj so na zaklenjenih vhodnih vrati našli tudi sporocilo: ključ je pod predpražnikom.

Vendar pa nesreča nikdar ne počiva in še vedno se vam lahko zgodi kaj nenavadnega, čeprav ste na redili vse, da bi bilo dopustovanje lepo, dom pa ostal ta čas varen. Zato je prav, da pred odhodom poskrbite za zavarovanje.

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV, GORENJSKA OBMOČNA SKUPNOST KRAJ VAM ŽELI PRIJETEN BREZSKRBN DOPUST!

SLOVENIJALES
lesna
industrija
idrija

PRODAJA OPUŠČENIH PROGRAMOV UGODNE CENE

**Odprt
od 6. do 14. ure**

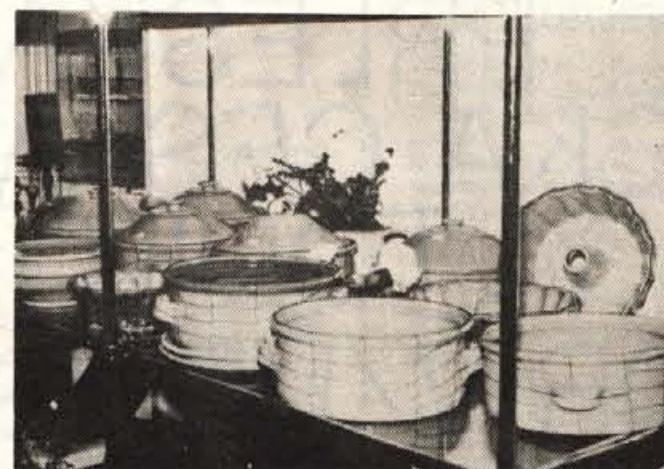
**Informacije
telefon (065)
76-010**

V obnovljenem Murkinem salonu pohištva in dekorativne v Lescah

BOGATA PONUDBA DEKORATIVNIH IZDELKOV

Murka iz Lesc je pred dvema mesecema obnovila in posodobila salon pohištva in dekorativne v Lescah. S tem je izboljšala delovne razmere za zaposlene, predvsem pa je ustvarila možnosti za bogatejšo ponudbo in sprotro predstavljanje novosti ter za boljšo postrežbo kupcev, ki prihajajo v salon iz krajev vse od Kranja do Jesenic in Tržiča pa celo z one strani državne meje.

V spodnjih prostorih so razstavljene kuhinje priznanih proizvajalcev, jedilni kotički, izdelki iz masivnega lesa (kredence za kmečke hiše, stoli, mize...), v medetaži so svetila in drobni predmeti, ki sodijo v okras stanovanj in hiš, v zgornjem nadstropju pohištvo za dnevne in otroške sobe, spalnice in predsobe (posebej velik je izbor usmernih sedežnih garnitur raznih proizvajalcev in raznih barv, zelo bogata pa je tudi ponudba zaves), pred vhodom ali v notranjosti pa si je mogoče ogledati vrtna garniture iz plastike/bambusa in masivnega lesa. Mura je v obnovljenem salonu pohištva in dekorativne razširila predvsem ponudbo dekorativnih izdelkov. Kupci ne pravijo zmanj, da je Murkina prodajalna v Lescah največja trgovina dekorativne na Gorenjskem. V njej je mogoče kupiti svetila, zaves, posteljnino, kože, tapiserije, talne obloge, rustikalna ogledala in skrinje, dekorativne predmete, izdelke domača obrti iz Ribnica, vezane lončarske izdelke iz Komende za uporabo in okras, izdelke umetnega kovaštva UKO Kropa, zavesne in prte Ideje Kamnik... Posebnost in novost je ta, da kupcem zavesne kamniške Ideje sešijejo po meri, prav tako pa bodo začeli po željah kupcev izdelovati tudi

prte.

Kot je povedala Milica Kunstelj, poslovodkinja Murkinega salona v Lescah, so kupci dobro sprejeli obnovljeni salon, predvsem pa pestrejšo izbiro. V Murki se kajpak želijo z raznimi prodajnimi akcijami čim bolj približati kupcem in jim ustreči, kolikor je v njihovih močeh, s posojilnimi pogoji (ki pa se zaradi znanih težav pri nas hitro spreminjajo), z brezplačno dostavo na dom in z montažo po dogovoru s stranko. Salon je odprt ob delavnih od 8. do 19. ure, ob sobotah pa od 8. do 12 ure.

Pomembno za kupce in za zaposlene je tudi to, da se Murka seli v nove skladščene prostore na Lipce, kjer bo blago bolje skladščeno, kupci pa bodo lahko vse dobili na enem mestu. Sicer pa je treba poudariti, da se Murka že pripravlja na avgustovski sejem v Kranju, kjer bo prvič doslej predstavila nekatere vrste pohištva.

MURKA

Kemična čistilnica
in pralnica

Bistca

Škofja Loka,
p. o. Spodnji trg 27
tel.: (064) 60-317

DEJAVNOST:

- kemično čiščenje vseh vrst oblačil, usnja, velurja, tepihov, talnih oblog
- pranje in likanje perila
- barvanje usnja

POSLOVALNICE:

- Škofja Loka:
Mestni trg 1, tel.: 61-746
Spodnji trg 12, tel.: 60-317
- Stražišče tel.: 25-269
- Kranj:
Staneta Žagarja 2, tel.: 21-508
Huje 33, tel.: 28-876
- Medvode:
Medvode 47, tel.: (061) 611-034
- Ljubljana:
Titova 93, tel.: (061) 315-056
M. Pijade 8, tel.: (061) 317-100
Linhartov podvod, tel.: (061) 310-922
Rimska c. 11, tel.: (061) 28-128
- Tržič - Partizanska 8

GRADITE HITRO,
GRADITE SODOBNO,
GRADITE POCENI –
GRADITE Z NAMI

lesnina

Trgovina z gradbenim
materialom — Kranj

- naj sodobnejšo strešno kritino iz pravih kanadskih bitumenskih skodel TEGOLA CANADESE
- strešnik KOGRAD, Dravograd
- izolacijske materiale — lendarpor, novoterm, perlit, stiropor, tervol
- keramične ploščice najboljših jugoslovenskih proizvajalcev
- sanitarno keramiko
- opaž in furnirane stenske in stropne obloge
- ladijski pod
- parketi in talne obloge
- stavbno pohištvo
- gradbene opažne plošče
- okenske marmorne police
- reprodukcijski material za lesno obrt (vse vrste furnirjev lesa in plošč)

VSE ZA GRADNJO OD
TEMELJEV DO STREHE
boste vedno dobili v LESNINI,
trgovini z gradbenim
materialom na Primskovem v
Kranju in sicer: vsak dan od 7.
do 19. ure in ob sobotah od 7.
do 13. ure.

Pri izbiri in nakupu materialov vam pomaga naš svetovalec.
Gradbene materiale vam nudimo tudi po ugodnih kreditnih pogojih.

Informacije: po telefonu 26-076 ali 23-949

Pel bi čez planjave
šel bi čez višine
da me žalost mine
in srca težave

Simon Jenko

Z ZAKRIVLJENO PALICO V ROKI

Kdo ve, koliko let že hodijo po hribih stražiški paličarji. Vsako soboto, brez izjeme. Palico v roke, pa gremo. Pa naj bo dež ali še grše vreme. Oni gredo. Če ne dalj, pa le na Jošta in do Čepulj, se pri Cavarju pri peči potem ogrejejo, posuše in privežejo dušo. In ko pozimi ni gazi in steze, pa po cesti, od Podblica pa do Krop, po stranskih poteh do Brda in Bele; do Crnogroba in Škofje Loke. Najraje pa imajo Škofjeloške hribe. Tu so doma, ti so njih velika ljubezen, kajti nikjer ni toliko stecic na vsak hrib, kot prav tu, nikjer lepšega cvetja in bolj prijaznih ljudi, nikjer tako lepega zelenja, tako mehkih barv, nikjer toliko belih cerkvic po vrheh. Sem se vedno znova vracačo. Tudi vas, draži bralci, vabijo na svoja pota. Veliko boste zamudili v življenju, če jih nikoli ne boste prehodili. Nič čudnega, da jih je Tavčar tako zelo opeval, da ga je tako vleklo nazaj pod sv. Volbenk, na Blešč, na Lovsko brdo, Mladi vrh, Stari vrh, pa na rob Polhograjskih Dolomitov, v Bukov in Črni vrh, in spet na Selško stran, pod Ratitovec, med kmete — kralje, med preproste, dobre ljudi.

**SV. BARBARA,
OSOLNIK,
OŽBOLT, SV.
ANDREJ**

Kar pri sv. Barbari nad Hrastnico grapo začnimo. Iz Puščala v Škofji Loki se po grapi Hrastnice napotimo vse do Dolinskega milna, potem pa kar po poti mimo kmeta Kamnarja do sv. Barbare. Malo zapuščena cerkevica je to, tudi razgled od tod ni najlepši, mi pripoveduje Mirk Kržnar iz Stražišča, glavni paličar, zato pa moraš še naprej proti Osolniku, kjer je na samem vrhu kmečki turizem z domaćimi dobrotnami. Z vrha Osolnika (858 m) vidiš vso Gorenjsko. Sorško polje s Karavankami, Alpe, Ljubljano imaš kot na dlanu, Škofjo Loko, lesno hribovje.

Če pa hočete, se lahko iz Hrastnice povzpnete levo na Ožbolt. Pod Kopacem pustite avto in greste kar po cesti do Ožbotta. Lepa cerkevica je to, s freskami Jerneja iz Loke, oljtar pa je naredil Pavle Šubic. Pri

Do odličnega kmečkega turizma Sedejevih v Suhem dolu nad Lučinami kaže lichen smerokaz

som. In ko smo že tu, se povzpmo še do Planine, do cerkevici sv. Andreja, kjer boste našli oltar, ki je čisto svojstveno postavljen in križem, na katerem namesto boga visi

Lahko pa gremo tudi od Suhega dolu po vsem grebenu Žirovskega vrha in se spustimo na Dobračevo in Žiri. Lahko pa se z Žirovskega vrha spustimo tudi v Gorenjsko vas.

Paličarji so veseli ljudje. Mimogrede sestavijo svoj ansambel.

Povsod tod vodijo zelo lepe uhojene, razgledne planinske poti. Tudi če boste malo zašli, nič ne de. Povsod boste naleteli na prijazne ljudi, ki so vajeni popotnikov, radi vam bodo povedali, katera pot je prava, da boste zvečer zagotovo doma.

S KLADJA NA ERMANOVEC

No, ko smo obrali ta del loškega hribovja, katerega del spada pod Polhograjske Dolomite, se obrnimo še malo na drugo stran, ki meji na Cerkljansko. Zjutraj se iz Škofje Loke zapeljemo do Kladja in jo ubramo po loški planinski poti le po gradbenih, mimo Laniščarja in Vinharjih... Z Ermanovca se dobro potešani spustimo po označeni poti do Slajke, od tod pa še v Hotavljie in pri Lipanu počakamo na avtobus za Škofjo Loko.

K MARTINOVCU IN NA GORO

In ko smo že pri Hotavljah, imamo pri roki že pot za naslednji teden. Zapeljemo se z avtobusom do Hotavelj, jo uberemo peš mimo hotaveljskega Marmorja skozi Sušo,

mimo Kreka, Pisanca in skozi Karlovci po čisto novi poti do odličnega kmečkega turizma pri Martinovcu na Dolenji ravni. Domači sir, domačo salamo, dobro žganje, zaseko in klobase vam bodo postregli, če se pa najavite prej, vam pripravijo pravo domačo kmečko kosilo (tel: 65-103). Lahko pa do Martinovca prideš tudi po drugi poti, iz Javorja. Z avtobusom se iz Škofje Loke pripeljemo vse do Javorja, se najprej seveda oglašimo v gostilni, kjer bomo spet dobili podrobne napotke za vso pot, potem pa se povzpnemo na Murave, in naprej po cesti, ki gre na Žetino; malo pod Žetino se odcepiti pot levo na Malenski vrh. Lahko pa gremo kar naprej po poti, čez vrh, da prideš do znane cerkevici na Gori, kamor še danes vodi božja pot. Ivan Tavčar se je spominjal v Cvetju v jeseni, saj se še spomnita, kako se je tam stepel s fantini... Z gore se spustiš na Jazbino, kjer pa prideš v vas Malenski vrh, zaviješ po kolovozu na desno in do kmeta Martinovca. Od tod zdaj na Žetino, kjer v lesu in s tušem ustvarja naivec Peter Jovanovič, gledamo od spodaj navzgor.

V dolino vodi od tu spet več poti. Lahko se spustimo do sedla mimo Splošičarja proti Volči, lahko pa gremo od Malenskega vrha na Gorjeni in Dolenji Brda, od tod pa do Anžonovca v Srednji vasi, kjer počakamo na avtobus iz Žirov. Lahko pa se spustimo iz Gorenjih Brd čez Podrantovca na Hlavče njive v Gorjeni vas. Pa še ena je: z Gorenjih Brd gremo po poti, ki gre na sv. Križ nad Srednjim vasjo, od tod pa gremo lahko desno v Srednjo vas, levo pa v Poljane. Paličarji pravijo, da je toliko poti zagotovo ostalo do božje poti, ko so romali z vseh strani na Goro. Je pa to najlepši del Slovenije, pravijo paličarji, najbolj lirična pokrajina, najbolj mehka, najbolj nežnih barv.

Polhograjski Dolomiti, kamor spadajo jugovzhodni predeli loškega hribovja, so znani po izredno bogati flori. Tu najdemo številne rastlinske posebnosti različnega porekla, ilirskopanonske, srednjeevropske in celo submediteranske florne elemente: mali jesen, črn gaber, puhati hrast, navadni ruj, mokovec, razkrečeno kraljiko, širokolistno lobodiko, Jacquinovjetčnik, širokolistno graščico, navadni bljušč, navadno tevje, spomladansko torilnico, širokolistno trdolesko, kranjski petprstnik, kranjsko selivko, rdečo reliko, gorsko nebno, šmarino grušico, bledi podraščec, lasasti beluš, navadni strček. Med njimi je tudi nekaj zaščitenih vrst, kot so kranjska lilia, zlati klobuk, kranjska bunika in Blagajev volčin. Slednjega so prvič našli na Polhograjski gori, kjer je bila v prazgodovini in pozni antiki utrjena naselbina. Tamkajšnji graščak Blagay je v prejšnjem stoletju, leta 1837, našel dotlej še neopisano vrsto volčina, ki so ga njemu na čast imenovali Blagajev volčin. Botaniki vsega sveta so tedaj slišali za Goro, za naše Dolomite, novo botanično odkritje pa je bilo zapisano v vse botanične knjige.

Polhograjska Gora ali Gora sv. Lovrenca, visoka 824 m, pa je znana tudi po bogatih zgodovinskih najbah. Na Gori so ostanki predzgodovinskega gradbišča. Tu je stala rimska naselbina Ad Nonum, o čemer pričajo najdbe razne posode in keramike. Našli pa so tudi predmete iz časa preseljevanja narodov, obzidje naselja je tedaj merilo kakih 1000 metrov. Pri izkopavanjih so naleteli celo na prazgodovinske najdbe.

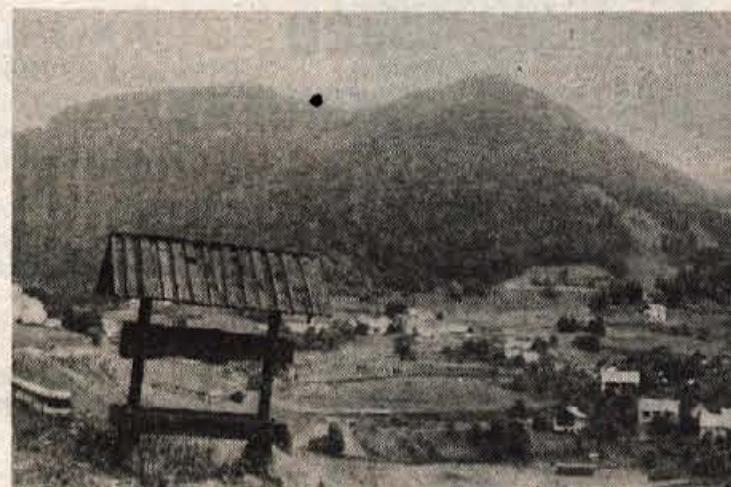
cev, variant, kolikor jih hočeš. Lahko se na primer s starega vrha in Četene ravni vračamo čez Predole in po Blešči cesti do odcepja za Gabrško goro od tod pa na Kumra in na Log k Poljanski Sori.

K MARICI NA PRTOVČ

Tudi Prtovča ne smemo pozabiti. Izredno lepa pot je, če se z avtobusom zapeljemo vse do Zg. Soriče, od tod pa se podamo na Zg.

«Preljubi svet Lenart, kako si ti lep, imas majčeno faro, pa dosti deklet...» poje ljudska pesem. Tudi do Lenarta se pogosto povzroči kranjski paličarji, iz Luše, ali pa se spuste iz Zaprevala in čez Rovt do Sv. Lenarta, pa od tod v dolino.

Sorica še vedno velja za najlepšo gorenjsko vas.

IZ SELŠKE V POLJANSKO DOLINO

Danje. Tu danes še lepo vidiš, kako so včasih znali postaviti vas, da je šlo za hiše čim manj dobre zemlje. Danes so Zg. Danje že prazne. Kmalu po vojni pa so tu še živelji ljudje, ki so znali še tirolsko nemščino, kajti priseljeni so bili iz Tirolskega.

Iz Zg. Danja gre ena od steza na ravnost na Ratitovec, vendar te paličarji ne priporočajo, ker je slabo markirana in tudi slabo prehodna, pač pa svetujejo pot skozi Zabrdno in Torko na Podn, kjer se lahko povzpnemo na Ratitovec, ali pa se spustimo do Prtovča, do okrepčevalnice pri Mariči, ki je daleč znana rožarica. Nasveti, kako negotavljati v zgajati rože, strese kar iz rokava. S Prtovča se lahko spustite po cesti v Zelezničarje, lahko pa po planinski poti na Jesenovec ali po izredno prijetni poti čez Podlonk.

Se eno lepo pot za en dan svetujojo paličarji: z Jesenovca, kraja med Zelezničarji in Zalim logom, na Prtovč, od tod po preko kmetije Novak v Dražgošče in Rudno ter v Zelezničarje; lahko pa iz Dražgošča nadaljujete pot po partizanski cesti na Lajše, kjer je odlična vaška gostilna Stihl, pa v Selca na avtobus. Lahko pa greste peš vse do Strazlje, če greste iz Dražgošča na Zabrekve, na Mohor in Čepulje. Ali pa iz Dražgošča na Jamnik, in čez Petelinovec na Kropo.

Premalo je prostora, da bi našteli vse, kar mi paličarji stresajo iz svoje popotne torbe. Le enega pravila se drže: ne gredo nad višino 1500 m. Pravijo, da je to čisto dovolj za njihove moći — večina so to upokojenci — da raje več lepega vidijo, kot da se mučijo v strmino. In prav imajo. Njihove poti so tudi kot način za družinske izlete.

Pravijo, da nobena reč ni tako slaba, da ne bi bila za nekaj dobra. Tudi tale draginje ne. Manj se bomo vozili z avtomobilom, pa več peš hodili. Veliko lepega videli in zanimivega doživeli, pa veliko raje se bomo imeli. Pa srečno!

Tekst in fotografije: D. Dolenc

OD SEDEJA DO SETNIKARJA

ČEZ SMREČJE NA GOROPEKE

O Suhem dolu smo že enkrat pisali v Glasu, na naj takrat vseeno še spomnimo naj. Morda ne bi bilo naj, da se prav do Suhega dolu na Lučinami pripeljete z avtobusom, potem pa ubirate peš poti po Poljanah. Lahko pa pridete sem gor in Pasjo skozi Hotovljo, Bukov vrh in Pasjo ravan. Tu ste že na loški planinski poti in potem greste vse do Suhega dolu, do kmečkega turizma pri Sedeju, kjer vam bodo postregli po domače, od tam pa se dolino zapeljete z rednim avtobu-

GLASOVCI V RASTEZIJSKI PREŠI

ZDRAVI, PLODOVITI, RADŽIVI – LE

STANE OBLAK SE PREDSTAVI

Stane Oblak iz Škofje Loke izhaja iz stare loške družine, kjer so se že pred stotimi leti ukvarjali z nekonvencionalnim zdravilstvom, od zeliščarstva do zdravljenja z bioenergijo. Z radistezijsko in bioenergijo pa se je Stane začel ukvarjati pred desetimi leti, zadnja štiri leta intenzivno. Tedaj pač, ko je spoznal, da lahko z dotikom svoje roke pozdravi marsikatero bolečino pri svojih prijateljih.

Začeli smo prihajati tudi drugi in tako je hočeš nočeš moral nadaljevati družinsko tradicijo.

»Zdaj je toliko zanimanja, da sem telefon kar izključil,« pravi Stane Oblak, »saj imam dela čez glavo. K meni prihajajo ne le Slovenci, ampak tudi iz Italije, Nemčije, Iz tujine pač. Dnevno vzamem na terapijo največ šest ljudi, s katerimi se ukvarjam 40 do 120 minut.

Več kot tričetrte paciente je otrok: Vi si niti predstavljati nemore, kako zelo bolni so danes otroci! Zadnji fantek je bil star osem let in pol, doma iz Tržiča in ko so zdravniki popolnoma dvignili roke — fantek je nenadoma oslepel — je z mojo terapijo ozdravel. Svet normalno vidil in drugi pacienti, saj jih je celo vrsta...«

ZAKAJ SOLATA SOVRAŽI KROMPIR?

Kaj sploh je radistezijska? Pri radistezijski gre za človekovo sposobnost, da zazna nevidno in doslej neizmerjeno žarčenje. Morda so to neznane elektrokemijske, mentalne ali kakšne druge reakcije našega telesa, vsekakor pa so nerazložljive skrivenosti, ki so jih zmožni razložiti redki posamezniki. Le-ti naj bi imeli poseben naravn dar, veliko senzibilnosti, talenta, sposobnosti meditacije, koncentracije. Lahko pa se radistezijske tehnike sami naučite, če imate dovolj časa in volje, da bi obiskovali radistezijski tečaj. Naučili vas bodo pravilne uporabe pripomočkov, opravili boste nekaj vaj za spodbujanje občutljivosti — nekateri so za tovrstna zanjanja bolj, drugi manj občutljivi — in vaša radistezijska se lahko začne.

Z radistezijsko boste lahko raziskovali hrano, zelišča, se ukvarjali z biovtrom: končno in vendarle vam bo do konca življenja jasno, zakaj denimo solata ne mara sosedstva s krompirjem, saj vam bo radistezijska tehnika odkrila, katere rastline se marajo in katere se **ni smrt sovražijo**. Tako, kot vam bajicala, radistezijski instrument, ob pravilni rabi in nekaj izkušnja lahko pove, če se dva človeka privlačita ali izražata medsebojno antipatijo. Stvar lahko teče tudi preko slike, fotografije in zato ni nujno, da vam oseba, ki je predmet vašega tovrstnega raziskovanja, sedi pred nosom. Na ta način lahko proučite vso bližnjo in daljnjo žlaho, ne da bi oni karkoli slutili. In naj jih vaši novi ukrepi še tako »vržejo« (zopnikom, tekak in ujemem nič več kavice in šnepčka, prijaznini po poljubčka na oba lička), vam je radistezijska izkušnja povedala svoje.

PREVARANTOV KAR MRGOLI

A vrnimo se k resnemu radistezistu, našemu Stanetu Oblaku, ki takole pravi o hrani, predvsem pa o šarlatah na področju radistezijske, ki jih v zadnjem času po Gorenjskem in po vsej Jugoslaviji kar mrgoli.

»Ljudje se sploh ne zavedajo, tako zelo zastrupljena je hrana,« pravi. »Naša merjenja so dala osupljive rezultate, saj se je izkazalo, da so živila polna pesticidov in komaj užitna. Razne cedevite — porazno! Še slabše je s sadjem, ki zori po hladilnicah in vsebuje ogljikov dioksid. Sadje, ki ga prodajajo po trgovinah v tujini, ni nikoli tako zastrupljeno kot prav pri nas.

Nas, resne radisteze zite hudo motijo in nam kvarijo ugled številni šarlatahi, ki se pojavljajo na vsakem koraku. Niso izolani, nimajo uradnega dovoljenja in zato komaj čakamo, da se, da bo tudi Slovenija sprejela zakon. Znana je hrvaška afera s ponarejenimi diplomas. Med njimi je bil prevarant, ki se je tako koristil s seansami, da si je v kratek čas kupil tri drage automobile. Zdaj je zaprt, kot bi morali biti zaprti vsi, ki se izdajajo za strokovnjake. Na Fužinah v Ljubljani je imel nekdo na vado, da je po vsaki terapiji pacientu na vprašanje odgovoril: »Kolikor pač hočete dati?« A vedno je bilo nekaj milijonov na mizi, ki jih je ustrelil pacient pred njim! Ljudje pač šečjo zdravje za vsako ceno: prevaranti poslujejo noč in dan, mi, resni pa le toliko časa, kolikor nam dopušča naš bioritem.

Ne morem tudi mimo nekega domnevnega kranjskega »radiesteziata«, ki na široko operira po Kranju. Ljudje mu nasedajo, da je joj, našel pa je že toliko vode, da bi jo bilo za cel ocean! A kar je najhujje ne le, da bora služi z diletaškim premikanjem postelje, neko Kranjčanko, ki ji je prekoroval kratko življenje, je to tako pretreslo, da se je vdala pijači...«

Mi, Glasovci, pošiljamo časopis Gorenjski glas dvakrat na številne gorenjske domove, izven Gorenjske in tudi v tujino.

Zato je dobro in prav, da se predstavimo ne le našim se morda postali. Da povemo, kdo smo, kako in kdaj delamo. Predstavitev redakcije, tajništa, tehnike in uprave mislimi nekaj drugače, kot je običajno navada in kot bi morda pričakovali.

Aktualni, kot vedno smo, nikakor ne moremo mimo prego.

In je bilo, kar je bilo, ko nas je obiskal danes najbolj radiestezist in bioenergetik Stane Oblak iz Škofje Loke, ki nas je dobro dve ure meril podolgem in počez, nas in naše delo mislimi nekaj drugače, kot je običajno navada in kot bi morda pričakovali.

Predstavitev redakcije, tajništa, tehnike in uprave mislimi nekaj drugače, kot je običajno navada in kot bi morda pričakovali.

Aktualni, kot vedno smo, nikakor ne moremo mimo prego.

In je bilo, kar je bilo, ko nas je obiskal danes najbolj radiestezist in bioenergetik Stane Oblak iz Škofje Loke, ki nas je dobro dve ure meril podolgem in počez, nas in naše delo mislimi nekaj drugače, kot je običajno navada in kot bi morda pričakovali.

Kakor pač kdo — Stane Oblak pač z nihalom, mi s pisom pa odločite, komu boste verjeli, kaj vzel zares in kaj za hec.

PRIROČNIKI NISO NIČ VREDNI

Stane Oblak pravi, da je prvi Jugoslovjan z zlatim nihalom Akademije mejnih znanosti v Milanu in diplomirani bioenergetik. Tudi o priročnikih, ki so v obliku, nima dobre besede, z izjemo pripočnika inž. Borisa Farkaša. »Obrajet« tudi inženir Geča iz Slovenj Gradca, vsi ostali pa naj bi le in zgolj slabno prevajali in — služili.

Mi smo torej sledili Stanetovemu merjenju Glasovih prostorov, korač za korakom, centimeter za centimeterom. Njegove ugotovitve smo vostenost zapisovali, komentirali pa jih bomo po svoje, ne da bi pri tem hoteli kakorkoli omašovačevati ali se norčevati iz njegovega prepričanja in njegovih spoznanj ali radistezijske kot mejne znanosti nasploh.

SENZACIONALNO RAZODETJE

Začeli smo tam, kjer se začne: pri vrhu. Pri našem direktorju in glavnemu uredniku Štefanu Žargiju in pri odgovorni urednici Leopoldini Bočata.

Oblakovo nihalo je odkrilo, da ima direktor nadpovprečne vodstvene sposobnosti. Vendar, pozor: ko je meril njegovo pisarno, je nihalo nevarno in zločesče nihalo gor in dol. Radisteze zit se je nekajkrat na hitro zaustavil, nekje pri vrati pisarnice pa obstaj: direktorju je zastal dih, mi smo dobitivali velike oči, napetost, da bi jo rezal! In res: meter stran od direktorjeve mize je nihalo zaznalo **geopatogeni** pas, vozel, krizlečko škodljivih polj! Neumno smo zjali v tapison, nad katerim je plesalo nihalo in v trenutku nam je bilo marsikrat kristalno jasno.

Zdaj namreč zanesljivo vemo, da se naš glavni urednik **mora** kar često postavljal prav na tisto točko, kadar ocenjuje naše članke in Glas na sploh. O ja, da boste vedeli: vsak časopis temeljito oceni in te njegove ocene niso prav nič prizanesljive. Ha: če pa ti počenjaš take reči na **geopatogenem** pasu, ni na ljubem svetu žive radistezijske duše, ki bi bila pri-

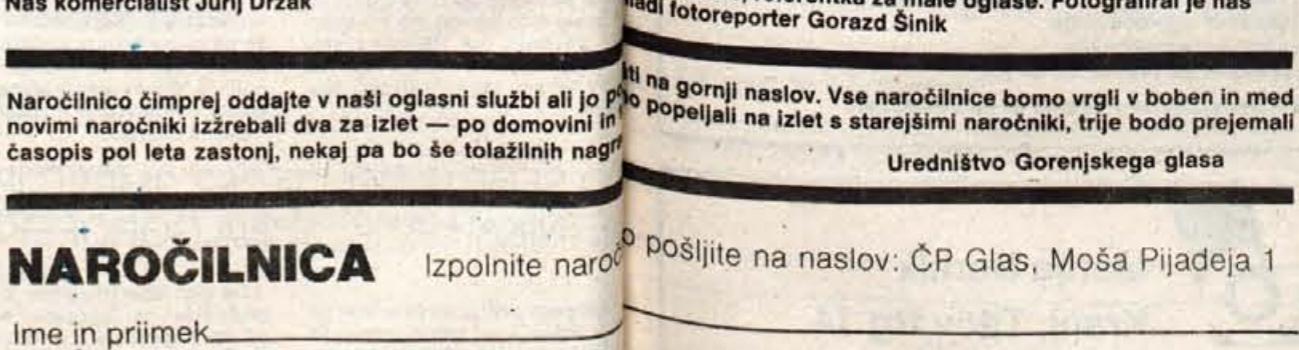
Stane Oblak radiestezira pri našem glavnem uredniku in direktorju Štefanu Žargiju

Novinar Jože Košnjek se hoče na lastno »roko« prepričati o odkritem vozlu...

Tajnica Božena Avsec pri radistezijski meritvi

Naš komercialist Jurij Držak

Naročilnico čimprej oddajte v naši oglašni službi ali jo pošljite na gornji naslov. Vse naročilnice bomo v boben in med novimi naročniki izzrebali dva za izlet — po domovini in časopis pol leta zastonj, nekaj pa bo še tolažilnih nagrad.

Uredništvo Gorenjskega glasa

NAROČILNICA

Izpolnite naročilnico pošljite na naslov: ČP Glas, Moša Pijadeja 1

Ime in priimek _____

Naslov _____

Naročnino bom plačal po prejemu položnega

Datum _____

Podpis _____

SPAR

**PRI ŠPAROVCU
ZA PRIJETNE TRENUKE!**

stereo radio kasetofon Elin 667Ats

valkman za otroke 141 Ats

radio budilka Silva - Schneider 233 Ats

velika izbira audio in video kaset

PRIJETNE POČITNICE VAM ŽELI

SPAR MARKET ŠPAROVEC

Struga - Strau na Koroškem

NOVO!
DVIGALA

TIP CPD - 2000 ZA DVIGANJE OSEBNIH VOZIL
TIP PF - 1500 ZA DVIGANJE OSEBNIH VOZIL ALI MANJŠIH KOMBIEV
TIP CMD - 500 ZA DVIGANJE IN POPRAVILNO MOTORNIH KOLES IN MOTO KULTIVATORJEV

FPG - III

- MLIN DROBILEC
- MIKSER
- KOMPOSTNIK

KLUJČAVNIČARSTVO PINTAR FRANC

Sv. Duh 7, Škofja Loka tel. (064) 60-253 SE PRIPOROČAMO

NOVO!

Kompas hotel v Ribnem pri Bledu

ZNAN PO DOBRI HRANI IN UREJENIH TENIŠKIH IGRIŠČIH

Ribno, junija - Gotovo se nismo zmotili, ko smo v naslovu zapisali, da nov Kompasov hotel v Ribnem pri Bledu odlikujeta predvsem dobra kuhinja in možnost rekreacije, predvsem igranja tenisa. Prav gotovo pa se ne bomo zmotili, tudi če zapišemo, da je še ne eno leto star hotel v Ribnem eden najlepših hotelov na Gorenjskem pa tudi v Sloveniji. Čudovita lokacija na obročku Ribnega, hotelska terasa nad reko, oklica z možnostmi za številne izlete in piknike - vse to daje delavcem hotela še številne pobude za pestrejše življenje in zabavo svojih gostov. O tem smo se pogovarjali z Adijem Križaničem, direktorjem hotela Kompas v Ribnem.

Prva, ki je v vaš hotel privabila tudi naključne obiskovalce iz okolice Bleda in z Gorenjske je bila vest, da pripravljate dobro hrano, da je vaša kuhinja nekaj posebnega in da znajo kuhanji pripraviti tudi že malo pozabljeni slovenski jedi, ki jih strežejo le še redko kje. Kako ste se prilagajali obiskovalcem?

«Predvsem s ponudbo slovenskih jedi, ki jih ponujamo vedno, vsak dan in ne le občasno. To jo na primer bakalca z žlinkroti, to so ajdovi krapi, tržiške bržolice, domać

kunc v smetanovi omaki, ješprenc s šunko in druge. Teh jedi stalno nihče ne pripravlja, zato je zanje veliko zanimanja. Prav tako imamo na jedilnem listu nekaj jugoslovenskih specialitet in specialitet iz mednarodne kuhinje. K nam hodijo tako domačini, kot obiskovalci Bleda in turisti z Bleda. Prav tako pripravljamo poslovna in družabna srečanja, poročila kosila in večerje. Velik uspeh smo imeli z organizacijo različnih kuhinj: banatske, italijanske, bavarske in kitajske. V juliju

in avgustu bomo pripravili posebno ponudbo na naši terasi, kjer bomo stregli pizze, lažanje in druge jedi, ki jih bomo pripravljali vsak dan. Za jesensko in zimsko sezono pa zopet pripravljamo ponudbo drugih kuhinj. Med prvimi bo to gotovo kubanska kuhinja, pa indijska in še nekatere. Prav tako pa se je pri nas ob koncu tedna moč zabavati v klubu, kjer igra Andrej Arnol, ter poslušati zvoki citer.»

Z izgradnjo teniških igrišč ste poskrbeli tudi za rekreacijo vaših gostov, pri vas pa se je moč naučiti tudi prvih udarcev s teniškim loparem.

«Od letošnjega prvega maja naprej je zaživelja šola tenisa, saj prirejamo tečaje tako za odrasle kot otroke. Imamo pet sodobno urejenih teniških igrišč, na razpolago je učitelj tenisa, prav tako pa oddajamo igrišča različnim klubom in delovnim organizacijam. Igralcem tenisa nudimo sezonske, mesečne in tedenske karte, ki so okoli 20 odstotkov cenejše od normalne ure in je zanje precej zanimanja. Do sedaj teniških turnirjev še nismo prirejali, morda pa bomo poskusili jeseni s turnirjem znanih teniških igralcev. So pa seveda interni turnirji za klube in delovne organizacije. Prednost naših igrišč je, da so zelo dobro tehnično opremljena, imamo tudi top za žogice, tako da lahko igralec tudi sam vadí. Poleg tenisa pa letos načrtujemo urediti tudi lokostrelsko rekreacijo. V sodelova-

Adi Križanič, direktor hotela Kompas Ribno

nju s Francem Oblakom iz Radovljice bomo gostom štirikrat tedensko ponudili streljanje z lokom in sicer od 17. do 19. ure. Če bo letošnji poskus uspel, bomo za naslednjo sezono najbrž pripravili lokostrelsko trim stezo.»

Za vaš hotel v Ribnem je značilno tudi, da ste se že med gradnjo in tudi potem dobro vključili v delo krajevne skupnosti.

«Prav sedaj skupaj s turističnim društvom pripravljamo praznovanje tridesete obljetnice dela društva. Uredili bomo kraj, bajer pri skalcu, uredili bomo napisne table in smerokaze, pripravili prostor za piknik in pomagali pri proslavi obljetnice turističnega društva Ribno,» pravi Adi Križanič, direktor hotela Kompas v Ribnem.

Pri teniških igriščih in možnost učenja tenisa privabljajo v Ribno tudi številne privržence tega vedno bolj popularnega športa

mizarstvo ISKRA

Janez in Terezija ISKRA

Zbule 6b, 61215 MEDVODE

tel.: (061) 611-471, 612-246

POHISTVENI ATELJE

Resljeva 38, LJUBLJANA

tel.: (061) 325-662

POSOJILNICA BOROVLJE

**POPOLN BANČNI SERVIS
ZELO UGODNA MENJAVA
SAMO 3 KM OD MEJE**

**POBO podružnica
BRODE - LOIBLTAL
Tel.: 9943-4227-3555**

Obiščite nas tudi v Borovljah (za cerkvijo), kjer vam bomo tudi hitro in diskretno uredili vaše denarne zadeve.

**POBO - POSOJILNICA BOROVLJE
PRVA DOMAČA BANKA OB MEJI!**

Servisno podjetje Kranj
Tavčarjeva 45, telefon 21-282

Se priporoča za sodelovanje v vsemi svojimi dejavnostmi: zidarska, mizarska, vodovodno-inštalaterska, kleparska, krovска, ključavnica, plesarska in električarska.

VSEH VRST USLUG, POPRAVIL, ADAPTACIJ IN STORITEV TER POLAGANJE PARKETA IN TAPISONA

Ste se odločili za preuređitev podstrešja v bivalne prostore? Zaupajte jo nam, saj imamo tudi v tem bogate izkušnje! Informacije po tel.: 21-282.

GRADITELJI ZAUPAJTE NAM VAŠO GRADNJO!

MERCATOR - KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT GORENJSKE, CESTA JLA 4, KRANJ

**KOMERCIJALNI SERVIS
TOZD KRANJ**

Gradite, obnavljate ali to šele nameravate!
V našem skladišču gradbenega materiala v Hrastju vam nudimo:

- stavno pohištvo, parket in lesne obloge
- cement, apno, maltit in mleti kalcit
- dimnike schiedel
- modularno in fasadno opeko
- siporex, porolit in betonske bloke
- izolacijski material
- strešno opeko in salonitne plošče
- betonsko železo, mreže
- betonske mešalice, samokolnice
- montažne garaže, vrtné kamine
- opremo za centralno in solarno ogrevanje ter ostali material

Cene so konkurenčne, material po želji dostavimo na vaš dom. Poklicite telefonsko številko 36-462 ali 36-453 in se prepričajte.

Priporočamo vam tudi nakup v naših prodajalnah v Kranju, Tržiču, Ljubljani in Zagrebu.

V skladu pred železniško postajo v Kranju vam med drugim nudimo krmila vseh vrst, tudi za rajce malih živali, sveža jajca in olje.

OBIŠČITE NAS, NE BO VAM ŽAL!

Dobra kuhinja in postrežba sta odlika hotela

TOVARNA POHISTVA AJDOVŠČINA

V SALONU POHISTVA V PRIZIDKU VEČNAMENSKE DVORANE PPC GORENJSKI SEJEM KRAJN

**LIPA
POHISTVO**

**ZA PRIJETNO POČUTJE
IN UDOLJE
V VAŠEM DOMU**

lesnina

VRTNO POHISTVO ZA DOM IN GOSTINSTVO

- Lesnina Kranj je pripravila veliko izbiro vrtnih garnitur,
- Lesnina vabi na ogled tudi gostince, saj je izbira namenjena tudi njim.
- Nudi pa tudi pester izbor raznovrstnega drugega in kuhinskega pohištva.
- Kreditni pogoji, obročno odplačevanje na 3,6, in 12 mesecov. Za nekatere programe nudijo 6 mesečno brezplačno odplačevanje.
- strokovna postrežba
- brezplačen prevoz do 30 km

Obiščite Lesnino v Kranju in na Jesenicah.

**Marija Burnik
Kranj, Titov trg 14**

(poleg Prešernovega hrama na dvorišču)

Vam nudi: ● usnjene denarnice in razne etuije ● usnjene in elastične pasove ● usnjene ogrlice, uhane in zapestnice ● usnjene kravate, metuljčke in pentlje za lase.

● modne rože iz usnja in svile.

Cene so ugodne, priporočamo se za obisk.

Elkroj

INDUSTRISKA PRODAJALNA NA DETELJICI V TRŽIČU

- HLAČE za moške, ženske in otroke
- KRILA in SRAJCE
- IZDELKI Z NAPAKO do 40% CENEJE
- TRIMESEČNI BREZOBRESTNI KREDIT

Prodajalna je odprta vsak dan od 8. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure. Telefon: 51-154

Delovna organizacija

SLOVENIALES TRGOVINA LJUBLJANA

ČLANI KLUBA SLOVENIALES KUPUJEJO BOLJE IN ŠE VARČUJEJO OBENEM!

Želite novo pohištvo, gradbeni material, želite stroj za obdelavo lesa, vrhunsko športno opremo, opremo za prosti čas, želite nekaj, pa sami ne veste kaj? Stopite v Slovenijales trgovino na Titovi 52 v Ljubljani in jih povprašajte, zakaj imajo lahko člani Kluba Slovenijales vse to in še marsikaj več.

Kdo so člani Kluba Slovenijales?

Član Kluba Slovenijales lahko postane vsak naš kupec, ki se odloči, da bo z nakupom poljubnega števila vrednostnih bonov varčeval denar v Klubu pod izredno ugodnimi pogoji.

Zakaj postati član Kluba Slovenijales?

Člani Kluba imajo pri nakupu z boni v prodajalnah Slovenijales trgovina mnogo komercialnih ugodnosti, poleg teh pa še:

- od dneva, ko ste bone kupili, vam tečejo obresti, ki so vedno višje od porasta drobno-prodajnih cen, tako da niste nikoli v izgubi;
- realne obrestne mere so najmanj 5%, če je vaša vloga v Klubu manj kot eno leto in najmanj 10%, če je denar v Klubu več kot eno leto. Realna obrestna mera je za mesec junij 34% oziroma 39%;
- za mesec maj je bila tako letna obrestna mera 120% (oz. 125%), za mesec junij pa je letna obrestna mera 90% (oz. 95%)
- obresti na vašo vlogo v Klubu vam DO Slovenijales trgovina obračunava štirikrat letno,
- obresti se kapitalizirajo, če član Kluba le-teh ne dvigne v tekočem kvartalu,
- z boni kluba po lastni želji kupujete v vseh prodajalnah Slovenijales trgovina v državi,
- in nazadnje še najpomembnejše: kadarkoli želite, lahko bone zamenjate za gotovino.

Kako postati član Kluba Slovenijales?

Nič lažjega kot to! Pokličite nas po telefonu 061-326-961 int. št. 28-92 ali pa stopite v prodajalno Slovenijales trgovina na Titovi 52 Ljubljana. Podrobno se še enkrat pozanimajte za vse prednosti, ki jih imajo člani Kluba in se odločite. Pridružite se Klubu, v katerem vsak član zmaguje. Klubu Slovenijales!

etiketa

proizvodnja etiket
in tiskarske storitve p.o.
64226 ŽIRI
Industrijska c. 6

**etipres termolepne, tekstilne,
samolepilne, kartonske in papirne
etikete**

Kranj - Gostilna Sejem na Gorenjskem sejmu si je pridobila lepo število prijateljev njihove izbrane ponudbe kuhinje in izbornih pičač, zato te dni ne sameva. Ta mesec bo vsak večer video projekcija, poleg ostalih presenečenj, ki jih pripravlja osebje gostilne, pa je potrebno omeniti tudi posebno ponudbo kvalitetnih štajerskih vin. Gre za privatne polnitve vrhunskih, nagrajenih vin štajerskih vinogradnikov. Med njimi bodo posebnosti kot Čurinovo - višnjevo vino, v Londonu s srebrno medaljo nagrajeni Beli Borgundec - vinogradnika Hlupiča in še vrsta vrhunskih vin. Za ljubitelje piva pa znižano malo pivo - 1.500 din. Foto: G. Šišnik

palma®

Ležalne blazine PALMA!
Nepogrešljiv del opreme v planinah, na
morju, pa tudi doma!

v trgovinah

sava
krav

LTH

LOŠKE TOVARNE HLADILNIKOV ŠKOFJA LOKA

Termika Škofja Loka

SPOMLADANSKE MERITVE DOKAZUJEJO ČISTEJŠI ZRAK

Zdaj imajo v Termiki v rokah že trdne dokaze, da je sanacija uspela. Meritve, ki jih je marca in aprila opravil Zavod za zdravstveno varstvo Maribor, so pokazale, da je učinek odstranjanja škodljivih izpuhov oziroma nihova pretvorba v manj škodljive skoraj popoln za prah, vodikov sulfid in ogljikov monoksid.

Sis se morda učeno, vendar kaže povedati, da poslej uide v okolje največ 0,5 kilograma prahu na uro, kar je znatno pod zgornjo mejo dopustnega onesnaževanja. Pod zakonsko mejo so tudi koncentracije žveplovega dioksida v zraku, ki znašajo okrog deset kilogramov na uro, količine pa so odvisne od vsebnosti žvepla v koksu in učinkovitosti sežigalne komore, to je pretvorbe vodikovega sulfida v žveplov dioksid. Za omejevanje emisije žveplovega dioksida je bistvena uporaba koksa z majhno vsebnostjo žvepla oziroma delna ali popolna zamenjava koksa z zemeljskim plinom. Emisijske koncentracije žveplovega dioksida so bile pri ponovljenih meritvah 13. in 14. aprila približno 30 odstotkov nižje od izmerjenih 23. marca, kar je posledica redčenja izpušnih plinov v kupočni peči. Emisijske koncentracije vodikovega sulfida so vsaj petkrat nižje od mejnih koncentracij, nižje pa so tudi koncentracije ogljikovega dioksida. Razen škodljivih plinov in prahu odstranjuje čistilna naprava tudi nepritegen vonj izpušnih plinov.

Sicer pa so se v Termiki odločili tudi za intenzivni razvoj in stalno posodabljanje proizvodnih procesov vključno z iskanjem novih materialov in področji za varčevanje z energijo. Da bi bili tem osnovnim usmeritvam kos, vabijo k sodelovanju nove visokostrokovne delavce za področje priprave in vodenja investicij, obdelave in širjenja tržišča, razvoja izolacij-

skih materialov, njihove uporabe v družbeni in zasebni gradnji, glede na usmeritev v strojogradnjo za področje izolacijskih materialov pa se želijo kadrovsko okrepliti tudi s projektanti, ki bodo obvladovali tehnološki proces proizvodnje, zasledovali razvoj v svetu, znali svetovati in voditi inženiring posle investitorjev tovrstne opreme.

Ugodni rezultati meritve torej kažejo, da si je kolektiv Termike na Trati očitke krajanov, češ da jim zastruplja zdravje, vzeli k srcu. Zadovoljni pa bodo šele, ko bodo podobne učinek sanacije, kot so ga pokazale spomladanske meritve, pokazale tudi meritve v drugih letnih časih.

lip bled
lesna industrija
64260 bled
ljubljanska c.32

NOVO NA BLEDU

V NOVEM OBJEKTU – CENTRU ZA INŽENIRING IN MARKETING, LJUBLJANSKA 27 IMA LIP BLED OD 5. JULIJA ODPRTO NOVO TRGOVINO, KI VAM NUDI VELIKO IZBIRO BLAGA ZA GRADNJO IN OPREMLJANJE VAŠEGA DOMA,

IZREDNO DOBRA KVALITETA, ZELO UGODNI PLAČILNI POGOJI

OBIŠČITE BLED IN NOVO LIPOVO TRGOVINO

**VSE INFORMACIJE DOBITE PO TEL.:
064/ 77-161**

POČITNICE!

SONCE!

MORJE!

GORE!

Ne dovolite, da bi vam zaslужen oddih, kjer koli že boste, pokvarila neprijetna skrb: »KAJ JE Z MOJIM PREMOŽENJEM DOMA?«

V Ljubljanski banki, Temeljni banki Gorenjske Kranj vas lahko rešimo te skrbi. Uporabite klasično bančno storitev. To je NAJEM SEFA.

Sef je poseben predal, ki je vgrajen v varovanem in zaščitenem prostoru banke, v katerem uporabnik hrani vrednostne predmete in dokumente.

Podatki o tem, kdo ima v banki sef, so poslovna tajnost banke. Pogodbo o najemu sefa lahko sklene občan, ki je polnoleten in ima osebni dokument, s katerim lahko dokazuje svojo istovetnost.

Pogodba pa vsebuje: številko sefa, velikost, čas uporabe (en mesec, šest mesecev, eno leto), znesek za najemnino ter ostale pogoje.

Višina najemnine, ki jo je uporabnik sefa dolžan plačati banki vnaprej, je odvisna od velikosti sefa.

V Temeljni banki Gorenjske sef lahko najamete v ekspoziturah na Bledu in v Kranju pri Globusu.

**VESELE, PREDVSEM PA
BREZSKRBNE POČITNICE VAM
ŽELIMO.**

ljubljanska banka

ISTRA
TURISTIČNI VODNIK

Vodnik po Istri v slovenskem, hrvaškem ali srbskem, nemškem, angleškem in italijanskem jeziku

Po abecednem redu razporejeni opisi krajev in mest v Istri vsebujejo tudi vse prepotrebne informacije o istrskem zaledju tja do Krasa in Posočja, Gorskega Kotarja in Triglavskega naravnega parka. V vsakem itinerariju so v besedi in sliki predstavljeni:

Katalog mest in naselij

Kulturna dediščina

Narava in njenе posebnosti

Kuharska tradicija, izbrana vina...

Popis hotelov, kampov in turističnih agencij

60 znakov ali simbolov: lekarna, bolnišnica, servisi, prodajalne...

Ilustracije: 80 barvnih fotografij, 11 zemljevidov, 10

planov mest, 7 klimatskih diagramov

Vodnik obsega
160-strani velikosti 15 x 24 cm

Kupite ga lahko v vseh knjigarnah,
turističnih agencijah, v kioskih in
hotelejih recepcijah.

Cena knjige je
23.800 din.

POMLAĐITE SVOJ RAZGLED PO ISTRI Z
NAJNOVEJŠIM VODNIKOM — ISTRA!

založba
mladiška
knjiga

Slovenska geološka pot, srečanje z davno zgodovino in sedanjostjo

GLASNA GOVORICA NEMIH KAMNN

Mnogim planinskim in drugim potem se je leta 1983 pridružila nova, v marsičem nenavadna in izjemna ne le doma, ampak tudi v svetu: Slovenska geološka transverzala, ki je bila kasneje preimenovana v Slovensko geološko pot. Njen znak sta prekržani kladivi, na stičiščih več poti pa nas na pravo usmerja rumena puščica z rdečo obrobo. Posebne geološke značilnosti so ob poti na izbranih opazovalnih točkah izpisane na tablicah ter opisane v vodniku poti. Na Slovensko geološko pot se je po podatkih Društva prijateljev mineralov in fosilov iz Tržiča, ki je bilo predvsem po zaslugu Mirka Majerja pobudnik za trasiranje poti, že podalo blizu 2000 ljudi, 82-tim pa so bili podeljeni častni znaki. Pot so prehodili v enem ali več zamahih.

Trasa Slovenske geološke poti od Spodnjega Jezerskega do Cernega.

Strokovno plat trasiranja Slovenske geološke poti je prevzel na svoja pleča profesor doktor Stanko Buser, ki ne odneha in skupaj s slovenskimi geologi, Geološkim zavodom iz Ljubljane, ki je pokrovitelj poti, in Društvom prijateljev mineralov in fosilov Tržič, neumorno gradi naprej. Prihodnje leto naj bi bila Slovenska geološka pot sklenjena, obšla naj bi vso Slovenijo, povezala pa naj bi se tudi s podobnimi potmi v drugih republikah. Predvsem na Hrvatskem o takšni poti zelo resno razmišljam. - Mati zemlja namreč skriva v sebi veliko skrivajo. Geologi jih odkrivajo in skušajo z njimi seznaniti, čim več ljudi. Lahko bi jih sicer prenesli v muzeje, na razstavo, čeprav tudi to počno, vendar je čar opazovati kamnine spoštujive starosti in naravnem okolju, tam, kjer so nastale in se obdržale.

ZAHODNE KARAVANKE - GEOLOŠKI VRTEC

Milijone let trajajoča zemeljska zgodovina skriva vedno manj neznank. Geologi raziskujejo, novega elana temu delu pa je dalo Društvo prijateljev mineralov in fosilov iz Tržiča. Začetno delo je bilo narejeno s pripravo stalne geološke ekskurzijske poti v Dolžanovo sotesko. Soteska pomeni tudi v svetovnem merilu eno najbolj znanih nahajališč okamnjenih fosilnih ostankov iz milijega paleozoika. V to sotesko že desetletja prihajajo priznani strokovnjaki iz vsega sveta, da bi izpolnili svoja geološka spoznanja. Praktično se je ideja o geološki poti v mikavino dolino nad Tržičem rodila leta 1903, ko je bil na Dunaju mednarodni geološki kongres in delegacija tega kongresa je bila v soteski, uresničena pa je bila osem desetletij kasneje.

Profesor Stanko Buser pravi, da zahodne Karavanke pravi geološki vrc s kromo v Dolžanovo sotesko. Vendar ni mikavina samo geologija in geološki pogled v zgodovino zemlje, ampak je celoten svet tega območja lep, miren in večji ljudi neznan. Čudoviti svet med Ježerskim, Pečovnikom, Dolgo nivojo in Kotcami se še sedaj, po trasirjanju Slovenske geološke poti, odpira širšemu krogu ljudi in ne le izkušenim planincem. Pred tem do-

Društvo prijateljev mineralov in fosilov Tržič je bilo med glavnimi pobudniki za ureditev Slovenske geološke poti. Duša tega društva je Mirko Majer, ki je obenem tudi predsednik organizacijskega odbora za mednarodno razstavo mineralov in fosilov v Tržiču. Letos je bila že šestnajsta. Razstavo financirajo podpisniki družbenega dogovora o finančiranju te razstave. Podpisnikov je že 41, od teh 20 iz Slovenije. Tržička razstava, s katere je posnetek, ima ugledno mesto med tovrstnimi svetovnimi razstavami. Po številu obiskovalcev se uvršča na tretje mesto na svetu, za razstavo v Arizoni in Münchenu. — Slika: D. Dolenc

slej v to območje ni vodila nobena turistična pot. To je območje ob meji in tudi vanj je sedaj dovoljeno stopiti.

Leta so pokazala, da ureditev Slovenske geološke poti samo na območju Karavanke ni dovolj in da je treba s trasiranjem in urejevanjem nadaljevati, saj geoloških zanimivosti tudi druge v Sloveniji ne manjka. Narejen je bil program urejevanja poti, ki sodelovanju pa so bile pozvane vse slovenske občine, še posebej pa liste, na katerih območju pot poteka. Ob trasirjanju poti so bili upoštevani tudi možnosti prenočevanja pohodnikov, zato je večina planinskih postojank na tem območju na doseglih razdaljah, posamezne točke poti pa so tudi blizu naselij. So tudi zahtevnejši odseki poti, vendar jih zmore vsak, sposoben hoje, tudi otroci, seveda pa planinska oprema ni odveč. Pot je najbolje začeti na Spodnjem Ježerskem, v bližini Kanonirja in poteka prek Pečovnika, Dolge nivoje, pod Kočuto do Koč, skozi Dolžanovo sotesko v Tržič in naprej skozi Podljubelj, prek Begunjščice in Zelenice, pod Stolom, mimo Javoriškega Rovta do Jesenice. Ta odsek je dolg okrog 50 kilometrov, če ga želite prehoditi v enem delu, pa potrebuje pohodnik od štiri do pet dni. Ta del poti je bil najprej urejen in je bil zanj napisan vsem razumljiv vodnik. Geološka pot nato običaje Blejski Vintgar, Pokljuko, Triglav, Kriške pode, Vršič, Trento, Sedmara triglavskih jezer, Krn, Tolmin, planino Razor, Porezen, Cerkno, Idrijske Krnice, Idrija, Vojsko, Trnovski gozd, Ajdovščino, Štanjel, Tomaj, Sežano, Lipico, Lokev, Skocjan, Rodiko, Materijo, Brkine, Ilirska Bistrica, Snežnik in Mašun. Tudi za ta

poti na planinske postojanke. Prva je na Kočah. Kasneje so postojanke gostejše.

ZAČETEK NA JEZERSKEM

Slovenska geološka pot se začenja na Spodnjem Ježerskem, v bližini Kanonirja in poteka prek Pečovnika, Dolge nivoje, pod Kočuto do Koč, skozi Dolžanovo sotesko v Tržič in naprej skozi Podljubelj, prek Begunjščice in Zelenice, pod Stolom, mimo Javoriškega Rovta do Jesenice. Ta odsek je dolg okrog 50 kilometrov, če ga želite prehoditi v enem delu, pa potrebuje pohodnik od štiri do pet dni. Ta del poti je bil najprej urejen in je bil zanj napisan vsem razumljiv vodnik. Geološka pot nato običaje Blejski Vintgar, Pokljuko, Triglav, Kriške pode, Vršič, Trento, Sedmara triglavskih jezer, Krn, Tolmin, planino Razor, Porezen, Cerkno, Idrijske Krnice, Idrija, Vojsko, Trnovski gozd, Ajdovščino, Štanjel, Tomaj, Sežano, Lipico, Lokev, Skocjan, Rodiko, Materijo, Brkine, Ilirska Bistrica, Snežnik in Mašun. Tudi za ta

NAVODILA POHODNIKOM

- Vsak pohodnik na Slovenski geološki poti mora imeti zaradi gibanja v obmejnem pasu s seboj razen osebnih dokumentov tudi izkaznico Društva prijateljev mineralov in fosilov Tržič. Potrebno se je včlaniti v društvo, kjer dobti vsak razen izkaznico še vodnik po poti, dnevnik, kamor se vtisnejo kontrolni žiglji poti, in planinsko karto. Po poti gre do lahko tudi tuji, vendar morajo imeti člansko izkaznico Društva prijateljev mineralov in fosilov Tržič. Društvo ima pisarno v Tržiču, Trg svobode 31.
- Odsek med Jezerskim, Pečovnikom in Kofcami je najdaljši in ni možnosti prenočitve. Zato pojrite na pot zgoraj zjutraj.
- Na območjih Komatevra, Pečovnika, Dolga njava, Kofce, Zelenica, Smokvača planina, Valvazorjev dom, Debelo brdo in Javoriški Rovt se pohodnik giblje v strogem obmejnem območju. Na teh predelih lahko hodite eno uro po vzdruž sonca in uro pred zahodom. Ozake je treba nositi na vidnih mestih. V primeru kontrole obmejnih organov pokažite vse dokumente.
- Na vseh mestih, kjer je v Vodniku poti posebej opozorjeno, ne nabirajte vzorcev kamnin in ne ropajte redkih naravnih znamenitosti.
- Med Dolgo nivo in Kofcami ter tudi na nekaterih drugih delih poti gre geološka pot skozi gojilvena lovišča. Zato ne plašite divjadi in ne hodite izven markiranih poti.
- Kdor gre na pot za več dni in bo zaradi tega prenočeval v planinskih postojankah, je zaradi popustov pri prenočevanju prav, da se pred tem včlaní v Planinsko zvezo Slovenije.
- Pohodnikom, ki želijo nabirati redke kamnine za svoje zbirke, priporočamo, da vzamejo s seboj lažje kladivo za razbijanje kamnin, vrečke in etikete, na katere boste napisali, od kod in kakšne so kamnine, ter lupo ali povečevalno steklo.
- Kdor prehodi pot, dobti častni znak. Dokaz je Dnevnik z žiglji vseh kontrolnih točk.

pisnih značilnostih krajev, kjer poteka pot, ter rastlinstva. Pot je trasirana tako, da popotnik lahko spozna tudi značilnosti naše pokrajine, ljudi in njihove navade. Pot je speljana tudi skozi ali zelo blizu naselij, zato jo lahko uporabljajo tudi šole za naravoslovne dneve.

TUDI GEOLOŠKA DEDIŠČINA JE NAŠA

Ko je pot nastajala, je bilo slišati opozorila, da bomo s tem samo še pospešili ropanje nekaterih, že si cer redki kamnin, fosilov in mineralov. Načrtovalci poti se tega za vedajo, zato popotnike v Vodniku in ob poti s posebnimi tablami opozarjajo, kaj lahko in česa pohodniki ne smejo početi. Zato poziv, da pustimo čuda narave takšne, kot jih je narava rojevala milijone let. Pot vodi skozi predele mirnega gorskega sveta, katerega nastanek bomo ob poti bolje spoznali kot marsikje drugje. Neživi svet trdih kamnin bo pred nami spet zaživel tisto življenje, ki ga je živel v času svojega rojstva, razlagajo dogajanja nam bo približala sliko časa in dodala zrnce spoznanja ter razumevanja, kako je nastajala zemlja, njeno življenje in z njim mi sami, pravi profesor doktor Stanko Buser.

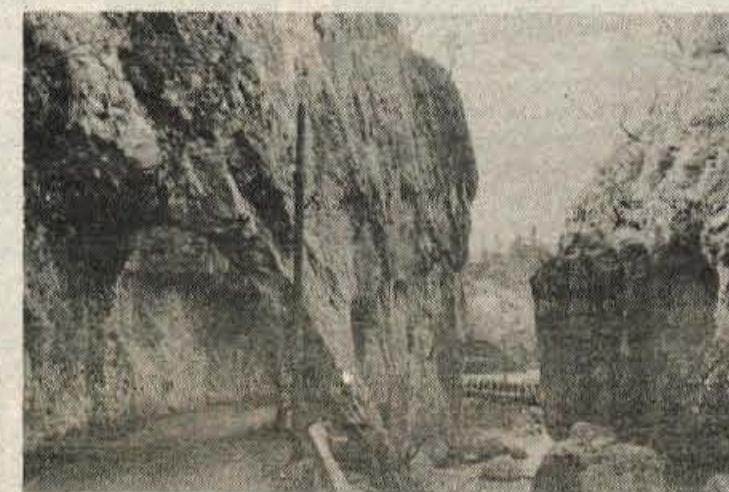
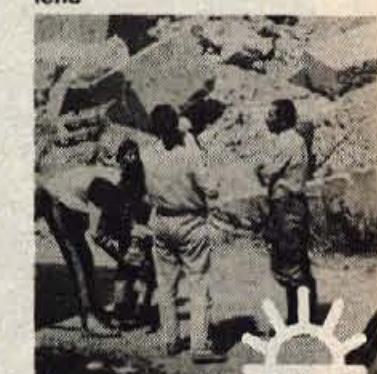
Pripravil: Jože Košnjek

DAVNA ZGODOVINA SE PREPLETA S SEDANJOSTJO

Slovenska geološka pot poteka večinoma po že uhojenih in znanih transverzalnih in drugih planinskih poteh. Le na nekaterih delih je bilo treba izbrati novo pot. Precešen del geološke poti je tudi že vrisan v planinskem in izletniške zemljevidu.

Pot ima znanstvenoraziskovalni, učnovzgojni in planinskopopotniški pomen. Njen osnovni namen je na poljudnoznanstveni način prikazati čim več ljudem, kakšne kamnine so v Sloveniji, kako so nastale in se spreminjač in za kaj jih lahko uporabljajo. Kamnine so ob poti opisane, prav tako pa geološki pojavi kovinskih in nekovinskih ter ostalih surovin, in prelomnice. Posebej važne so opazovalne točke, kjer je možno vzorce kamnin nabratli in jih vzeti s seboj, kot spomin ali kot primerlek za raziskovanje. Pomemben je vodnik po poti, ki ne vsebuje le podatkov o kamninah in drugih značilnostih, ampak tudi podatke o kulturnih, zgodovinskih in zemljepisnih značilnostih.

Na eni od kontrolnih točk transverzale — Foto: D. Dolenc

»Poglej!
Vse imata najboljše!«

Po ljubljanski kulturni magistrali

KULTURNO LICE VČERAJŠNJE IN DANAŠNJE LJUBLJANE

Videti Ljubljano — in umreti. Ne, tole velja za Neapelj, pa menda tudi za Pariz. Vendar pa bi Ljubljani lahko poklonili kakšne drugačne komplimente, saj mestu do takšne podobe ravno ne manjka veliko. Pomanjkljivosti? Teh vendar ne gre iskatati, našli pa bi seveda podobne kot tudi pri drugih najbolj znanih mestih po svetu. Kaj pa, če bi se vprašali, ali sploh poznamo Ljubljano, all poznamo tisto, kar ji daje pečat že stoletja, tisto kar ostaja za vedno v zgodovini nekega mesta. Poletje je priložnost, da Ljubljano spoznamo tudi drugače — ne tako, kot jo gledamo, kadar v nagnici kupujemo po njenih trgovinah ali hitimo po opravkih po njenih ustanovah. Ampak malo drugače: le slediti je treba rumenim usmerjevalnim tablam, ki krožno vodijo po pomembnih mestnih znamenitostih.

Za ogled Ljubljane je treba izbrati lep, sončen dan, ne prevroč, ne prehladen. To je za ljubljansko koto, kjer se srečujeta mediteransko in srednjeevropsko kontinentalno podnebjje že kar preveč zahvaljujoč: mesto ima namreč dokaj muhasto vreme. Ali so zaradi tega trpeči tudi nekdanji prebivalci Ljubljane, je zdaj težko reči, vsekakor pa jih sitnobe podnebje niso pregnale — vztrajali so na primer Rimljani, ki so že v prvem stoletju pred našim štetjem tu postavili utrjen vojaški tabor. Do trenutka, ko so semkal prišli Slovani, se je zgodilo še marsikaj — cesar Avgust je leta 14 pred našim štetjem položil temelj obzidju trgovskega mesta Emone, kakih petsto let kasneje pa je Attila mesto porušil do tal. Od temeljev obnovljeno mesto je nato v 8. stoletju sprejelo Slovane. Ti so si kmalu nakopal na glavo frankovske kneze, iz ostankov emonske klasične arhitekture pa so zgradili srednjevosko mesto z gradom ter ga poimenovali Ljubljana. Pretežno lesene stavbe v mestu so seveda prenesle potres leta 1511, toda tako kot druga mesta, si je vedno znova opomoglo in z novim likem vedno znova kljubovalo viharjem, ki jih prinaša čas. Ljubljana je prvič omenjena leta 1144 v ohranjenem dokumentu, takrat nekako so začeli na domaćem gradu kovati denar, in končno leta 1220 je dobila tudi mestne pravice. In kot se za mesto s takimi pravicami spodobi, se je obzidanim Mestnemu in Stremu trgu pridružil še novi trg, plemiški in oblastni center za gospodarsko in cerkveno gospodo. V mestu cvetli slikarstvo, kiparske delavnice in glasbenik Jurij Slatkonja, Ljubljancan, ki je postal na Dunaju škof. To križišče severa in juga postane tudi pripravno mesto za reformacijo, ki prinese k nam prvo tiskano knjigo.

V sedemnajstem stoletju je dobila Ljubljana sedanjo baročno podobo, prve zamekte Univerze in glasbenih šol, rodila se je Academia Operosorum (leta 1693), znanstveno središče dežele. Osemnajsto stoletje je prineslo Ljubljani eno najstarejših Filharmonij v Evropi. Pozneje je bil med njenimi člani tudi Ludwig van Beethoven, njen direktor pa Gustav Mahler. Končjuje so temu velikemu možu in glasbeniku v Cankarjevem domu odprli posebno razstavo v spomin. Sploh pa je v Ljubljani mrgolelo slavnih osebnosti. Ko je leta 1809 postala sedež ilirskih provinc, je bil med njenimi guvernerji tudi maršal Marmont, na ljubljanskem tlu pa je seveda stopil tudi sam Napoleon. Po Kongresu Svete Aliane leta 1815 in po kongresu evropskih vladarjev v Ljubljani, in ko se je zaključila era Napoleona, je postala Ljubljana središče narodnega prebudenja, katerega glasnik je bil dr. France Prešeren.

V drugi polovici devetnajstega stoletja je postala Ljubljana pomembno kulturno središče, z železnicami, ki jih povezala Dunaj preko Ljubljane s Trstom, pa se je povečal tudi njen ekonomski pomen. V arhitekturi mesta so pustili močne sledove namesto dotedanjih italijanskih severnih, avstrijskih vplivov. Tako je ostala vse do danes, močno je rinen podobno oblikoval arhitekt Jože Plečnik. Po prvi svetovni vojni je Ljubljana dobila osnovne ustanove pomembne za narodovo kulturo: Univerzo, Narodno galerijo, Akademijo znanosti in umetnosti.

Taka je bila Ljubljana v preteklosti. Obdobje zadnje vojne je bila preskušnja za mesto. Lik ile-

galca — simbol mesta Ljubljane je eden od pomnikov, ki jih je Ljubljana postavila, da čas ne bi nikoli zbrisal tega, kar so njeni prebivalci doživljali štiri leta. Na žično ogrado okoli mesta in minska polja spominja seveda znana Pot spominov in tovarišta. Pot je seveda prehodna v vsakem času, ne le na obletnico osvoboditve, na dan množične prereditev v marsikdo jo poleti tudi prehodi. Toda večinoma vodi izven mesta. Če hočemo prepeščati del Ljubljane od ene do druge kulturne znamenitosti, je treba pač ostati v mestu.

ILEGALEC IN NEBOTIČNIK

Pot kulturne dediščine si ni težko začrtati, rumeno je vrisana v turistični mapi mesta. Začenja se v parku, kjer stoji ilegalec. Le korak

manj fasada frančiškanske cerkve zgrajena med leti 1646 in 1660. V njej je veliki oltar, delo domačega kiparja Francesca Robbe iz leta 1736.

TROMOSTO-VJE

Tromostovje seveda ni postal slavno šele s pariško razstavo del Jožeta Plečnika, pač pa je izvirna rešitev treh mostov od nekaj pravljala poglede in občudovanje. Na tem mestu je bil sprva čez Ljubljano lesen most, leta 1842 pa so naredili Ljubljancani trdnjšega. Če je bil že trden, pa čez čas ni bil dovolj širok za vse večji promet, ki se je pretakal z desnega na levi breg reke in obratno. Namesto, da bi ga podrli in zidali širšega, si je arhitekt Plečnik na vsaki strani izmisli dva dodatna. Čez te mostove se kaže napotiti v staro mesto.

sredovanje pri italijanski komandi za izboljšanje živiljenjskih pogojev zapornikov in internirancev.

Posebnost v bližini je ljubljanska tržnica, obrežje, ob katerem se končuje, je uredil Plečnik. Sredi trga je Ganglov spomenik slovenskemu pesniku, ki je zapisal... ne hčere, ne sina po meni ne bo, dovolj je spomina, me pesmi pojo... Ali gospodinje tudi kaj kujojo po receptih iz njegovih kuhrskeh bukev, ki jih je ta praktični mož tudi znali napisati? Dandanes prav gotovo ne dosti. Korak proč je slavni Zmajski most. Zgradili so leta 1901 namesto nekdanjega lesenega Mesarskega in mu dali ime po cesarju Francu Jožefu. Tega imena pa nihče ne uporablja. Na mostu je tudi plošča, ki pove, kdo je bil tedaj vrhovni oblastnik v deželi Kranjski in da je bil takratni župan Ivan Hribar. Graditelj mostu, ki je iz takrat še redkeje uporabljenega železobetona, ni napisan.

bljani tudi sijajno kamnitoplastiko — vodnjak, ki ponazarja tri slovenske reke: Savo, Krko in Ljubljano. Rotovž ali Mestna hiša imenovan je takrat že stal kaka štiri desetletja, ko je Robba klesal svojo umetnino. Rotovž hrani vrsto spominov na ljubljansko preteklost, med drugim Herkulov in Narcisov vodnjak, ki ga je prav tako ustvaril Robba. Imenita je gotska dvorana, kjer so v 16. in 17. stoletju Ljubljancani uživali ob nastopih potajočih komedijantov.

Sprehod po Mestnem trgu do Starega je zdaj več kot šola zgodovine, je tudi uživanje v zamisljih ljubljanskih prednikov, ki so v ozko in vijugavo ulico proti Levstikovemu trgu znali vnesti toliko očarljivosti. Zdaj je ta ulica zaprta za ves promet in je sicer ozka povsem svobodna oaza pešcev. Dele ulic so zasadili z mizami bližnjih lokal in če kaj, potem ta del spominja na nekaj pariskega "imidža".

Čez Levstikov trg s cerkvijo sv. Jakoba se kaže obrniti proti zahodu — znova čez Ljubljano in že je opaziti jugozahodni del obzida antične Emone, kjer naj bi temeljni kamen položil rimski cesar Avgust.

Mestni muzej in Slovenska knjižnica. Tam, kjer je bil nekaj knežji dvorec, porušen v katastrofalnem potresu, zdaj stoji Narodna in univerzitetna knjižnica, zgrajena po Plečnikovih načrtih. Na zahodni strani stavbe so na obnovljenih ostankih rimskega obzida portreti naših slavistov. Na vzhodni strani knjižnice pa je le korak do baročne palače, v kateri je Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Stavba je bila nekoč sedež deželnih oblasti, pa tudi kraj, kjer so gostovali italijanski gledališča Trg pred stavbo je bil nekoč srce kvarta ljubljanske gospode, saj se tu kar vrste palače najmenitejših plemenitih družin.

Le korak je spet do nabrežja reke in do Jurčičevega trga s Čevljarskim mostom. Tudi tega je prenovil Plečnik, poprej je bil most pokrit, na njem pa so bile rokodelske delavnice, ki so mu tudi dale ime. Na drugi strani (kjer je staro mesto) so bili nekoč glavna mestna vrata v Ljubljano.

Zdaj se je treba obrniti nazaj in po Židovski ulici do Trga osvoboditve z Univerzo Edvarda Kardelja, zgrajeno leta 1896 kot deželni dvorec. Z balkona te stavbe so Ljubljancam leta 1945 govorili člani slovenske vlade in malo zatem tudi Josip Broz-Tito. Sosednja se nekaj starejša stavba je Slovenska filharmonija, ena najstarejših v Evropi. V bližini je tudi sedež najstarejše slovenske založbe — Slovenske Matice.

Treba je seveda prečkati park Zvezda, imenovan po značilnih zvezdasto s križajočimi poteh, kjer ne gre zgresti zlatega Emonca, ki stoji med ostanki zidov in mostu pred vrati antične Emone. Brez skrbni na podstavku dež spirala kopija, original je v muzeju. Mimo Uršulinske cerkve je le nekaj korakov do Trga revolucije s Skupščino in njenim znamenitim portalom, delom kiparjev Zdenka Kalina in Karla Putriha. Ob njej je grobnica narodnih herojev. Na južni strani ni mogoče zgresti Cankarjevega doma s spomenikom Ivana Cankarja, delom kiparja Slavka Tiča. Trg ima ime po spomeniku revolucionarju, delu Dragu Tršarja, njegov pa je tudi spomenik Edvardu Kardelju.

Pot kulturne dediščine naj bi se počasi končala prav tu, kjer je Narodni muzej, ustanovljen že leta 1821 z nacionalno zbirko prizeten o preteklosti slovenskega ter drugih narodov, ki so bivali na tem ozemlju. Pred stavbo se zeleni kip zgodovinarja Janeza V. Valvasorja.

Poleti je opera zaprta, a stavba v novorenesančnem slogu iz 1882 je vredna ogleda. Še dva koraka naprej je Narodna galerija, v kateri pa žal ni več kitajske razstave, hran pa kajpak druge ogleda vredne predmete. Čez staro Prešernovo cesto je Moderna galerija zgrajena po vojni z zbirkami delov slovenskih umetnikov 20. stoletja. Že vrsto let je v tej galeriji znana in v svetu odmevana prireditve Mednarodni grafični bienale. Pred njo je Bernekerjev spomenik Trubarju in druge plastične. Tu se zdaj začenja znamenito Plečnikovo sprejaljališče s svetiljami v osrčju Tivolija. Na desni stoji malce osamljen kip Riharda Jakopiča, v zanosni drži umetnika v ustvarjanju. Če je v nogah še kaj moči, se je lepo sprehoditi do Cekinovega gradu, kjer je danes Muzej revolucije.

L. M.

Pot se kaže se kar takoj napotiti proti ljubljanskemu gradu čez Stari trg in peš poti, ki so jo uredili po Plečnikovi zamisli. Staro mesto je zanimivost zase, če bi si vso njegovo kulturno dediščino hoteli ogledati vsaj malo podrobnejše, bi potrebovali kar več dni. Ne kaže mimo stolnice, ki so jo med letoma 1701 do 1708 zgradili na kraju, kjer je stala nekdanja stará gotska katedrala. Zrazen te je semenič, v katerem je bila prva javna knjižnica v Ljubljani, hrani pa vrsto dragocenih rokopisov in tiskov.

Škofski dvorec v bližini, stavba iz leta 1512 se ponaša s tem, da so pod njegovo streho prespali tako slavnih mož, kot je bil Napoleon; a tedaj še ni bil cesar, ko je užival ljubljansko gostoljubje. Tu so prebivali guvernerji Ilirskih provinc. Ob dvoru je spomenik oziroma steber, ki spominja na demonstracijo ljubljanskih žen: leta 1943 so od škofa Rožmana zahtevali poleti.

Znana podoba, pa vendar bi verjetno ljubljanci jedjali, če bi jih povprašali po kakšnih podatkih o tej mogočni stavbi. Mladi bi sicer vedeli povedati, da je obnova gradu prišla v tisto fazo, ko se je tu mogče poročiti v izredno lepi poročni dvorani. Izkopanine pa pravijo, da je bil hrib prvič utrjen še za časa Keltov in Ilirov in da so v njem prebivali tudi rimski vojaki. V dokumentih se prvič omenja leta 1144, ko je bil grad dom deželnih knezov Spanheimskih. Ti gospodje so tu kovali celo svoj denar. Kdo bi prešel vse gospodarje, in vse prezidevne in dozdavne do danes, kar vse je doletelo ljubljanski grad! V bližini gradu stoji spomenik slovenskim kmetom — puntarjem kiparja S. J. Batiča.

Blizu je Jakopičev vrt z ostanki zidov dveh rimskev vil. Ob Erjavčevi ulici je še eno zanimivo najdišče in sicer iz 5. stoletja našega šteta: krstilnica z mozaiki in imeni donatorjev, ostanki škofovske plače in portika, kar vse se je izognilo katastrofi leta 452, ko je hunske kralje Atila porušil Emono.

KRIŽanke

Danes nam Križanke pomenijo letno gledališče. V resnicah pa so bile sedež nemškega viteškega reda. Zrasle so na mestu nekdanje stare cerkve pregnani templarjev, tu pa je bil včasih tudi Neptunov tempelj. Ves samostanski kompleks je bil preurejen po zamisli Jožeta Plečnika. V bližini je nemogoče zgresti Ilirski steber na grobu neznanega francoskega vojaka v času ilirskih provinc. Tu je še palača deželnih knezov Auerspergov, v kateri je da-

KOMPASOVA PONUDBA ZA POLETJE '88

»Počitnice '88« DOMOVINA

počitnice na otokih so lepše... Morje je čistejše, sonce toplejše in vino bistrejše! KOMPASOVE POČITNICE na BRAČU (Bol, Supetar, Sutivan), VISU (Vis, Koiža), HVARU (Hvar, Jelsa) in na KORČULI. UGODNE CENE in za BRAČ ter VIS ORGANIZIRAN PREVOZ!

POČITNICE V KLUBU KOMPAS

- KOMPASOVO MALO MISTO - SUTIVAN/Brač, v juliju od 177.000 din naprej v višku sezone 192.000 din! Bogat program!
- KOMPASOVO VELO MISTO - VIS
 - KOMIŽA (hotel Biševi, zasebne sobe in apartmaji)
 - VIS (hotel Issa in zasebne sobe), 7 polnih penzionov od 173.000 din naprej!
- KOMPASOV PLANINSKI KLUB ROGLA, hotel Planja, 7 polnih penzionov, od 173.000 din naprej! NUDIMO TUDI NAMESTITEV V BUNGALOVIH!
- PRIPOROČAMO:
 - počitnice v Novigradu ● Stella Maris ● IZREDNO UGODNE CENE ● v juliju od 105.000 naprejza 7 polnih penzionov! ●

»Počitnice '88« TUJINA

»SUPER JANEZOVA PONUDBA« ZA PALMO DE MALLORCO IN IBIZO

- druga oseba ima brezplačen letalski prevoz
- tretja oseba 50% popusta pri letalskem prevozu
- otroci od 2. - 12. leta brezplačen letalski prevoz
- KOKURENČNE CENE - BOGATA IZBIRA:**
- ŠPANIJA, Palma de Mallorca, Ibiza, odhodi vsak teden; cena že od 574.000 din naprej
- GRČIJA, Kreta, Santorini, odhodi vsak teden; cena že od 663.000 din naprej
- CIPER, Larnaca, Limassol, odhodi vsak četrtek, cena že od 669.000 din naprej
- TURČIJA, Mersin, odhodi vsak ponedeljek; cena že od 625.000 din naprej
- TUNIZIJA, Hammāmet, odhodi vsak petek; cena že od 627.000 din naprej

Priporočamo:

- MRTVO MORJE, zdravljenje psoriasis, teden ali več, odhodi vsak ponedeljek
- POČITNICE NA ČRNEM MORJU IN Z LADJO PO GORNJI VOLGI, 13.7., 11 dni
- S KATAMARANOM V RIMINI IN SAN MARINO, vsak vikend, dva ali tri dni, od 120.000 din naprej

KOMPASOVA KRIŽARjenja

- Z LADJO PO VOLGI in POČITNICE NA ČRNEM MORJU, 11 dni, 13.7.
- JANEZOVA PONUDBA - UGODNI PLAČILNI POGOJI!
- 7-DNEVNA LUKSUSNA KRIŽARjenja MED GRŠKIMI OTOKI v juliju, avgustu in septembru
- KRIŽARjenje PO SEVERNEM JADRANU od junija do septembra, 7 dni, od 440.000 din naprej
- KRIŽARjenje OD SPLITA DO DUBROVNIKA od junija do septembra, 8 dni, od 420.000 din naprej
- S ČOLNI PO KANJONU TARE od julija do septembra, 4 dni, 350.000 din

S KOMPASOM NA KONCERTE V MÜNCHEN

- MICHAEL JACKSON, 8.7., 1 dan, avtobus, 68.500 din
- BRUCE SPRINGSTEEN, 17.7., 1 dan, avtobus, 68.500 din

KOMPASOVI IZLETI IN POTOVANJA

VIKEND IZLETI V JUNIU

- KOPACKI RIT, 3 dni
- NARODNI PARK BRIONI, 1 ali 2 dni
- ROVINJ - BRIONI, 1 ali 2 dni
- KORNATI, 3 dni
- HVAR - OTOK SONCA, 23.6., 4 dni
- OGLED OPERE:
- VIPAVA, ogled opera RIGOLETTO, 3.7., 1 dan, avtobus

POTOVANJA V TUJINO

- NIŽOZEMSKA EKSPRES, 8 dni, 16.7. in 20.8.
- NORDKAP, 11 dni, 31.7.
- JORDANIJA - SIRIJA, 8 dni, 30.9.
- EGIPAT, 9 dni, 15.7., 19.8.
- MOSKVA - TBILISI - EREVAN, 7.7.
- SIBIRIJA in MONGOLIJA, 8 dni, 31.8.
- SINGAPUR, 10 dni, 30.6., 21.7., 18.8., 29.9., 20.10.
- BALI - BANGKOK - SINGAPUR, 11 dni, 29.6.
- TIBET in REKA JANGTZE, 17 dni, 4.9.
- VELIKI KITAJSKI ZID, 10 dni, 17.7.
- VELIKA KITAJSKA TURA, 17 dni, 14.8.
- KUBA, 13 dni, 15.7., 14.10.
- BRAZILIJA in ARGENTINA, 15 dni, 3.10., 26.12.
- NEW YORK - LOS ANGELES - SAN FRANCISCO, 11 dni, 11.7., 12.9.
- KENIJA - SEJŠELI, 13 dni, 21.11., 28.12.
- JAPONSKA - KOREJA, 13 dni, 27.8., 24.9.
- INDIIA - KATMANDU, 14 dni, 28.8., 25.9.
- KAPADOKIJA - ANATOLIJA, 10 dni, 27.9.

STROKOVNA POTOVANJA

- BUDIMPEŠTA, Evropski konres citologov, 5 dni, 26.9.

Prijave sprejemajo naslednje Kompasove poslovalnice:
Skofja Loka Nama – tel.: 61-957, Kranj – tel.: 28-473,
Jesenice – tel.: 81-768, Bled – tel.: 77-245, Kranjska
gora – tel.: 88-162

Ugodnosti Kompasovih počitnic

»Ne ostajte doma! To utegne škodovati vašemu zdravju!«

S tem nasvetom, ki ga v svojih katalogih za letošnje poletje večkrat ponavlja, hoče turistična in potovalna agencija Kompas vplivati na bralce teh publikacij, da bi se čim bolje odločili.

Kdor ima kakršenkoli namen letos potovati na poletne počitnice, prav lahko najdete v enem od Kompasovih katalogov »svoje« počitnice. Cene, navedene v teh ponudbah, so take, kakršne pač so in kakršne bodo letošnje poletje, vendar je mogoče ob natančnejšem listanju po katalogih najti karseda ugodne priložnosti.

»V dneh, ko cene nevzdržno rastejo na vsakem koraku, nas presenetl izredno ugodna Kompasova ponudba počitnic v španskih turističnih središčih Mallorca in Ibiza,« je zapisano v eni od ponudb te agencije.

Vsem, ki se bodo prijavili za počitnice v Španiji do 20. junija, je namreč na voljo tako imenovana »Janezova super ponudba«, ki jo odlikujejo številne ugodnosti in je namenjena predvsem družinam. Če se namreč za take počitnice prijavita dve osebi, ima druga brezplačen prevoz do Palme na otoku Mallorca in nazaj. Tretja odrasla oseba iz družine ima prav tako brezplačen prevoz in poleg tega še 40 odstotkov popusta na ceno storitev v Španiji.

Ali je ta ponudba preveč zapeljiva, da bi bila lahko resnična? Če ji verjamete populoma in če bi jo želeli preveriti, se vsekakor oglasite v eni od Kompasovih poslovalnic, kjer bodo ta podatek potrdili in morda dodali še kakšno podrobnost.

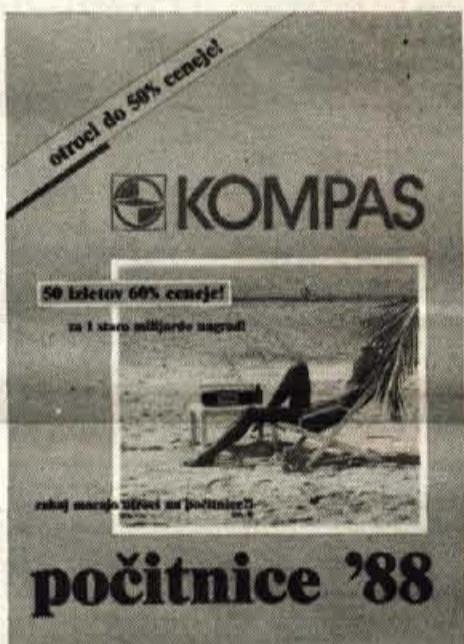
Druga ugodna ponudba Kompasovcev za letošnje poletje se nanaša na Kompasove počitniške klube v domovini. Gre predvsem za Kompasovo malo mesto na otoku Braču in za Kompasovo velo mesto na otoku Visu.

Prvega od teh klubov za domače goste so v Kompasu zasnovali že pred tremi leti, in sicer v Sutivanu na Braču. Vsako leto so

nato izboljšali vsebino in kakovost ponudbe, letos pa so za boljšo in hitrejšo povezano s Splitom zakupili posebno letalo, ki bo dopustnike, namenjene v Sutivan, pospejal do Splita vsak petek. Tudi sicer je program počitnik v Kompasovem malem mestu Sutivanu nadvse zanimiv in pester: poskrbeli so za obilico športa, animacije in zabave za vse starostne skupine, od otrok do odraslih in starejših. Zabave, smeha, veselja in športa bo dovolj za vse, za to pa bo poskrbela prizadetna Kompasova ekipa v Sutivanu.

Poleg Brača ponujajo v Kompasu tudi Vis in mestecem Vis in Komiža ter namestitivo v zasebnih sobah, počitniških stanovanjih ali hotelih. Te veselle počitnice imajo vsekakor vsaj eno velikansko prednost in privlačnost: zagotavljajo nespremenjene cene storitev na otoku Visu.

Do Splita se je mogoče odpeljati bodisi z vlakom bodisi z letalom. V zvezi s tem naj omenimo še eno razveseljivo novico: za nočni vlak, ki bo odpeljal iz Ljubljane, Maribora in Zagreba julija in avgusta vsak ponedeljek zvečer ter prispev v Split v torek

Gostom, ki se do 16. julija prijavijo za katerikoli termin počitnic v Kompasovem klubu Sutivan na Braču, nudimo možnost obročnega odplačevanja (v štirih obrokih)

GORENJSKA KMETIJSKA ZADRUGA TZO SLOGA Kranj

PRODAJNI PROGRAM

Traktorji

- TORPEDO (od 33 do 55 kW oziroma od 45 do 75 KM)
- URSSUS C255, C360, MF 3512
- ZETOR (od 37 do 55kW)

Domači program kmetijske mehanizacije

- program CREINA (cisterne, mešalci za gnojevko, trosilci mineralnih gnojil)
- program TEHNOSTROJ (trosilci hlevskega gnoja, kiper prikolice)
- program SIP Šempeter (linija za spravilo sena in silaže ter program PÖTINGER)
- program FECRO (molzna oprema in hladilni bazeni)
- hlevska oprema
- varnostne kabine in loki
- škropilnice KŽK
- puhalniki in samodejni razdelilniki sena
- stroji za obdelavo zemlje: plugi, predsetveniki in sejalnice
- stroji za sajenje in spravilo krompirja

Iz lastne proizvodnje vam nudimo

- aksialne in radiale ventilatorje GROS za dosuševanje sena in drugih kmetijskih pridelkov

Vabimo vas, da obiščete našo prodajalno kmetijske mehanizacije in rezervnih delov v Kranju, Cesta 1. maja (pred mlekarino Čirče), tel.: (064) 35-032 in 35-750

KRANJ, Partizanska 4.

23-893

(pri Prešernovem gaju)

BOUTIQUE

Orhideja

MAJDA KREK

Tomšičeva 23, Kranj (vhod pod velbom za gostilno Stari Mayr)

Krila, bluze, hlače in oblike, tudi za nosečnice.

Zelo ugodne cene - pridite - prepričajte se

Odpoto od 9. do 12. in od 14. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure. S tem oglastom dobite 10% popusta!

Kaj se (poleti) dogaja na gorenjskih rekah in jezerih

VELIKO (NEIZKORIŠČENIH) MOŽNOSTI ZA DOPUSTNIŠKE UŽITKE

Kranj, 28. junija — Gorenjska je znana po tem, da je po dolgem in počez prepredena z rekami in potokoma, ki imata obilje jezerc, bajerjev in mlak. Sava z Dolinko in Bohinjko, poljanska in selška Soča, Kokra in Tržička Bistrica, Blejsko in Bohinjsko jezero, Šobčev bajer pri Lescah in Čukov v Bohinju, Kranjsko (Trbojsko oz. Mavčiško) jezero, Planšarsko jezero na Zgornjem Jezerskem, Zbiljsko pri Medvodah, jezero Črnava v Preddvoru, umetno jezero, ki je nastalo za jezom vodne elektrarne v Mostah pri Žirovnici, so osrednje reke in jezera, ki dajejo Gorenjski značilno podobo, hkrati pa domaćim in tujim turistom in ljudem, ki živijo ob teh rekah in jezerih, veliko možnosti za dopustniške užitke. Spusti s kajaki in kanuji po divjih vodah, lahko veslanje po jezerih in bajerjih, priljubljene in razmeroma varne vožnje v gumijastih čolnih, potapljanje in podvodno fotografiranje, deskanje (surfanje) ob ugodnih vetrovih in ribolov ob najbolj množičnem kopanju in plavanju glavnih oblik razvedrila in rekreacije v gorenjskih vodah. Ker so nekatere od teh dejavnosti tudi dokaj neverne, zahtevajo veliko znanja in izkušenj, dobro opremljenost, skrbni nadzor, predvsem pa trezno ocenjevanje lastnih sposobnosti. Da so nekateri precenjevanje ali samo neodgovorno izvajanje nesreče drago plačali, najbrž ni treba posebej poudarjati.

Preddvorska Črnava

GNEČA OB NEDELJAH

V živilinem hotelu Bor, ki stoji neposredno ob preddvorskem jezeru Črnava, sposajoči čolne (tri Elanove za pet oseb in dva dvoseča, ki jih je mogoče poganjati le s pritiskanjem na pedala) vse dne v tednu. Kot je povedal v.d. poslovodje Peter Peleš, je za uro vožnje po jezeru treba odšteti 2500 dinarjev. Gneča je predvsem nekaj popularnih ur ob lepih nedeljah, sicer pa ponavadi na čolni splošni treba čakati. Izposojevalnica jim ne prima zasluga, to je le njihova dodatna turistična ponudba za goste, ki bivajo v hotelu, in tudi za številne nedeljske goste in domaćine. Deskarji le poredko zaidejo v Preddvor in to iz povsem objektivnih razlogov: jezero je premajhno, prekratko in preozko, da bi omogočilo prijetno vožnjo. Razumljivo je, da zato v Boru ne razmišljajo o tovrstni ponudbi oz. o izposojevalnicami. «Črnava je še kopalcev bolj malo, da ne zato, ker bi bilo jezero umazano, marveč iz razloga, ker je voja preveč hladna,» je dejal Peter Peleš.

Kranjsko jezero

PRILOŽNOST ZA DOMaćINE

Skušali smo tudi zvesteti, kaj se dogaja na novem jezeru, ki je nastalo za umetnim jezerom mavčiške elektrarne, vendar veliko nismo zvedeli. Kamor smo poklicali, so povedali, da nič ne vedo, večina je dejala, da jim ni znano, da bi že izposojali čolne ali kaj podobnega. Na jezeru je sicer mogoče videti raznovrstne čolne, vendar pa gre pri tem predvsem za domaćine, ki z zadovoljstvom izrabljajo priložnost, ki se jim je ponudila. Sicer pa — pustimo času in počakajmo, kaj bodo prinesle prihodnje sezone.

Bohinjsko jezero in Sava
Bohinjka

KADAR ZAPIHA, JE ZA DESKANJE IDEALNO

«Bohinj ima zelo dobre možnosti za kajakaške spuste in sploh za tovrstno turistično ponudbo,» poučuje Dušan Blažin iz turističnega društva Bohinj-jezero in voda v Tomažkem kajakaške šole. «Prve korake na tem področju smo naredili pred dvema letoma, ko smo se začeli načrtno povezovati s tujimi kajakaškimi klubovi, ki združujejo rekreativce. Nekaj uspeha smo že dosegli. Bohinj prihaja organizirano v skupinah ali posamično, vse več izkušenih kajakašev ali začetnikov, veliko dela pa nas še čaka. Za goste, ki jih tovrstna ponudba zanimala, pripravljamo enotedenške začetne tečaje, pripravljeni smo učiti posameznike ali organizirano voditi skupine po gorenjskih in slovenskih vodah — po Savi Bohinjki in Dolinki, Radovni, Krki... Začetnike učimo na jezeru ali v spodnjem toku Savice; potem ko že nekaj znamo, pa jih peljemo v Savo Bohinjko. Turisti, ki prihajajo v Bohinj predvsem zaradi kajakaštva, se spuščajo.

Ob Bohinjskem jezeru sta tudi dve izposojevalnici čolnov, ena je v kampu Ukanc in druga v Ribčevem laziju v bližini hotela Jezera. Problem je čolnarna, za katero se v Bohinju že nekaj časa dogovarjajo, vendar daje od načrtov za zdaj že niso prišli. Za goste so zelo zanimi-

vi tudi organizirani spusti z velikim gumijastim čolnom po Savi od jezera do Soteske, od Soteske do Bledu, od Šobca do Podnart... Prisotvorni ponudbi gre za sodelovanje bohinjskega turističnega društva in zasebne turistične agencije Mak iz Radovljice, z vodstvom Mladinskega doma pa se že dogovarjajo, da bi »popotnikom po Savi« po povratku v Bohinj priredili še piknik.

Blejsko jezero

VESLANJE, DESKANJE, PLAVANJE...

jo po Savi od mostu pri cerkvi sv. Janeza do Bohinjske Bistrice ali celo do Soteske, za izkušenejše in zahtevnejše kajakaše pa je primeren zlasti del od Soteske do Sela pri Bledu,» pravi Dušan Blažin in navaja, da 10-urni tečaj z vso opremo za tečajnike (kajak, vesta, rezilni jopič...) stane tuje goste sto mark, individualno učenje 20 mark na uro, v to pa so včetni tudi prevoz tečajnikov in opreme nazaj v Bohinj. Za domaćine je to klub prečesnjemu popustu še vedno predrago, zato se le redki odločajo za tečaj ali za individualno učenje. Večina se »šola« sama ali v krogu izkušenih prijateljev.

Na Bledu se zavedajo pomembnosti jezera za rekreacijo in razvedrilo gostov in so se temu primereno organizirali. Pri turističnem društvu deluje sekcija čolnarjev, ki raz-

jo svoje surfe, ni bilo velikega zanimanja. Ker se v Zaki že pripravljajo na svetovno veslaško prvenstvo so izposojo surfov in šolo surfanja za nekaj časa prekinili; tisti najvztrajnejši pa bodo tudi letos imeli možnost, da si izposodijo surf. Kot je povedal Martin Merlak, vodja Kompasove poslovne enote na Bledu, so na Blejskem jezeru najboljše možnosti za deskanje julija in avgusta med 11. in 16. uro.

Po Sori

VODA JE NA NEKATERIH MESTIH PREPLITVA

Kakšne so možnosti za veslanje in spuste po reki Sori, smo povpra-

Planšarsko jezero na Jezerskem

URA ČOLNARjenja 5000 DINARjeV

Kot je povedala Frančka Globončnik, poslovodja hotela Kazina na Zgornjem Jezerskem, ob Planšarskem jezeru izposojo dva čolna, v vsakem pa se lahko pletejo štirje. Za uro čolnarjenja je treba odšteti 5000 dinarjev, za pol ure pa 3000. Na jezeru je možno tudi deskanje, vendar je treba surf pripeljati s sabo. Precej gostov se zanimali tudi za ribolov, vendar je majhna nerodnost v tem, da morajo gostje po dovolilnicu v Kranj, le v skrajnem primeru jo lahko dobijo na Jezerskem.

C. Zaplotnik

polaga z dvajsetimi pletnami, v zakuju pa ima tudi dva hidrobusa, v katerih se lahko naenkrat pelje po 20 do 25 ljudi. Prevoz na otok in nazaj stane tuje goste 5000 dinarjev, domače 3000, za otroke do dvanajstega leta starosti pa je 50-odstotni popust. V ceno je zadnji dve leti vračanana tudi vstopnina na otok.

HTP-jev tozd Turizem in rekreacija ima sposojevalnico čolnov v grajskem kopališču, Vila Bledu in hotel Toplice, pri katerih izposoja predvsem svojim gostom. Najemna čolna za tri osebe je 5000 dinarjev na uro.

«Na Bledu smo že večkrat razmišljali, kako bi še bolje izrabljali jezero za poprestitev turistične ponudbe. Pred leti smo poskusili s šolo potapljanja, vendar pa za to razmeroma specifično ponudbo ni bilo zanimanja,» je dejal Marko Potocnik, tajnik blejskega turističnega društva, in povedal, da bo predvidoma s prvim julijem začel voziti po voznem redu hidrobus na relaciji Zaka — središče Bledu.

Kompas je pred leti že organiziral šolo surfanja na Bledu in tudi izposojevalnico surfov, vendar pa glede na to, da prevladujejo starejši gostje, mlajši in domaćini pa ima-

šali znanega rekreativca, zmagovalca »triatlona jeklenih«, Lojzeta Oblaka iz Gorenje vas, ki se s čolnom ne tako redko spusti po poljanski Sori. Povedal je, da je Sora primerna za čolnarjenje predvsem teda, ko je struga bolj polna vode, poleti pa je vodostaj ponavadi prenizek. Če bi hoteli potovati po reki od Žirov do Škofje Loke, bi moral čoln večkrat potegniti na suho, ga prepeljati z avtomobilom in ga potem spustiti nazaj v vodo. Ta delo delajo le najvztrajnejši in tisti, ki se zavestno odločijo, da »doživijo«

**Blagovnica
Kranj**

V ASTRI BLAGOVNICI KRANJ JE ŽIVAHNO, VEDNO KAJ NOVEGA!

Nudijo bogat izbor najrazličnejšega blaga za opremo in vzdrževanje doma, za gospodinjstvo, trenutno pa je poleg vsega ostalega zanimiva ponudba opreme za kampiranje.

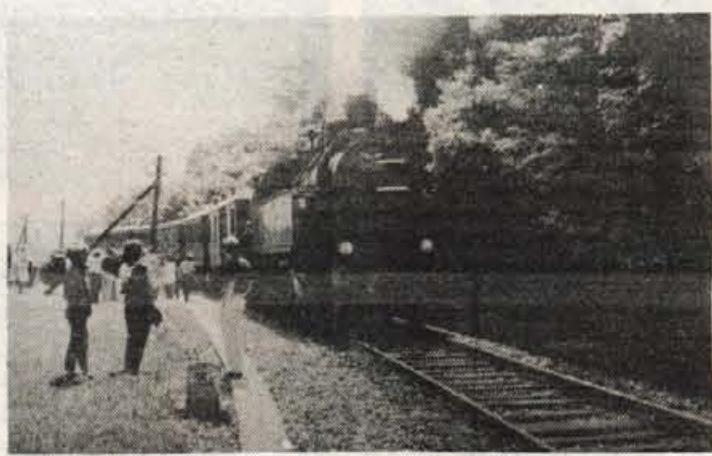
**Za vse blago iz prodajnega programa blagovnice nudijo
VEČ NAČINOV OBROČNEGA ODPLAČEVANJA!**

Po bohinjski progi spet vozi muzejski vlak

S HLAPONOM V STARE ČASE

V svojo tretjo sezono je odsopal stari muzejski vlak, ki po karavanško-bohinjski progi vozi mnogo, zlasti tujih turistov, na enodnevne izlete na Primorsko. Potem ko je pred tremi leti ta častiljivo očak s preloma stoletja doživel renesanso, je z Gorenjske skozi Baško grapo v Kanalsko dolino vozil že več tisoč turistov. Prvo leto so njegovemu botru, Železniškemu gospodarstvu Ljubljana, za svežo zamisel in izkušnjo, kako obogatiti slovenski turizem, prideli tudi turistični nagelj. Letošnja krstna vožnja z Jesenic je bila po številu potnikov verjetno rekordna, tako da so se v turistični agenciji Slovenijaturist upravičeno ball »prebukiranja«. Ce drži trditev, da se po jutru dan pozna tudi v turizmu, potem lahko oldtimerju letos napovemo dobro sezono. Iskreno upamo, da bo toliko zanimanja kot prvi dan za muzejski vlak vse do konca septembra, ko pojde za nekaj časa spet na stranski tir.

V družbi s turisti, nastanjenimi v Kranjski gori, na Bledu in v Bohinju, ter s številnimi predstavniki turističnih agencij, ki so sopotniki zato, da svojim klientom znajo doživeto ponuditi tudi to turistično možnost, je bila naša prva vožnja nepozabno doživetje. Preden je na Jesenicah postajenačnik zapiskal odhod, so se gostje in radovedneži hoteli na vsak način fotografirati v družbi z vlakom in po starem uniformiranimi sprevodniki. Slednji so, oblečeni v izvirne uniforme iz začetka tega stoletja, izdelane po posnetkih iz dunajskega železničarskega muzeja, s svetlečimi medeninastimi

Stari hlapon je prisopjal do Mosta na Soči.

najuglednejši vagon 1. in 2. razreda, nato pride vagon 2. in 3. razreda, pa najstarejši, za takratno Južno železnico izdelan vagon 3. razreda, iz leta 1893, ki mu sledita še dva vagona 3. razreda. Najmlajša v vsej kompoziciji je lokomotiva, ki nosi letnico 1917, in na njo službeni vagon, letnica 1914. Vlak sprejme 230 potnikov, na naši prvi vožnji so bili to večinoma angleški, nemški in švicarski gostje, klientela v življenski jeseni, ki ima pretanj, čustveno obvarovan odnos do zgodovine in njenih dragocenosti.

Dvoje izletov na teden so letos naložili muzejskemu očaku. Vsako sredo zjutraj bo z Jesenic odpeljal v Kanalsko dolino, z izletom v Brda, in nazaj. Ob četrtkih pa bo ob Baškem jezeru v Avstriji naložili tamkajne goste in jih odpeljal do Kanala in nazaj. Medtem ko se bodo izleti z Jesenic vrstili vse do konca septembra (zadnjiboj krenil 28. septembra), bo z Baškega jezera zadnji izlet 8. septembra.

gumbi, in vsi uglajeni v belih rokavcih, skrbeli za dobro počutje in varnost potnikov.

Te so razporadiли v pet vagonov. Takoj za lokomotivo je prijet službeno-poštni vagon, v katerem so zbrani na oko neopazni organizatorji izleta z Niko Dolinar na čelu, ki je srce in motor izleta. Za njim je

privabil v bližino. Na poti domov je hlapon užajalo in še po starem so mu postregli s svežo vodo, da je

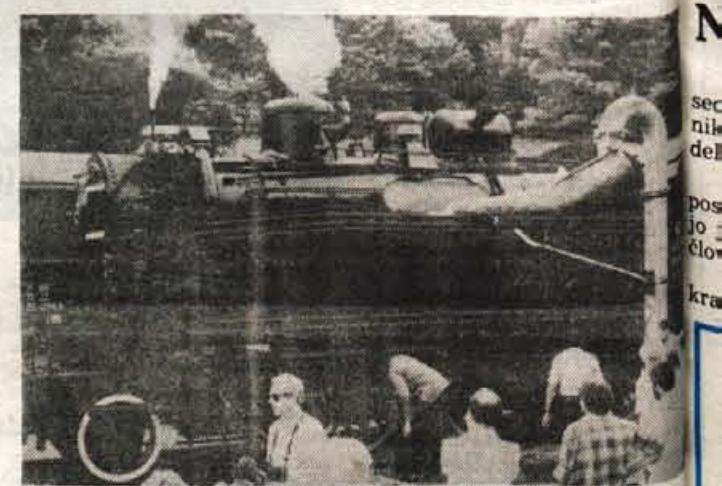
Nika Dolinar: »Nedvomno bi bilo zanimivo še kam drugam organizirati izlet z muzejskim vlakom, vendar moramo gledati na to, da imajo kraji, kamor potujemo, turistično zaledje. Hkrati moramo konkurirati tudi avtobusnim prevoznikom. Tako ostajamo na progi Jesenice - Kanal. Sumili smo sicer, da se bomo s tem iztrošili, zato smo letos izlet dodali Goriska Brda. Naš drugi vlak, ki je že lani poskusil srečo na progi skozi Istro in Pulo, pa bo vozil jeseni.«

Kruh in sol za dobrodošlico

Stane Srčič pred najstarejšim vagonom iz leta 1893, kot ga slike priložnostni fotograf D. Mohorič.

Lokomotiva je žeja - poinjenje z vodo

progi skozi Istro do Pule. Žal pri svojem turističnem početju ni dosegel starejšega brata. Lokomotiva s štiriosno garnituro bo spriča lanskega poletnega uspeha to sezono odpeljala v Istro še jeseni, če jo bodo znale agencije tisti čas kaj bolje izkoristili kot lani. Sicer pa tudi starec na karavanško-bohinjski progi lani ni želil tolikšnega uspeha, kot leto poprej, ko si je zasluzil turistični nagelj. Kajki štiri tisoč potnikov so lani privabiljali z njim, ostale pa je dokajšna cena odtegnila temu doživetju starejšega časa. Kot pove Nika Dolinar s Slovenijaturista, vodja muzejskega vlaka, so letos pri ceni velikodušno popustili, 19 angleških fantov stane izlet tujega gosta, otroke 10 fantov, mlajši do 6 let pa s polni nič. Domičnom od lani muzejski vlak nudijo

po ceni 45 tisoč, oziroma 23 dinarjev za otroke.

Na Bledu, kjer izstopimo z no navdušenih turistov, nas še eno prijetno presenečenje starem opremiljeni postajališčničica iz časa, ki jim pripada muzejski vlak. Čakalnici 1. in 2. zreda sta bili v tedanjih časih vileni, vendar je bila celo skromno drugorazredna bolj gospodobna od današnjih. Tudi človeka, ki sta nekdaj spremiljali ležniški prevoz, sta do danes dela. Nekaj si jaja mu lahko vrneta na tire postavimo častitljive merke z zgodovino in jih s mom približamo ljudem. Že skemu gospodarstvu Ljubljana Slovenijaturistu je ta poskus la uspel.